ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

MAHALLA

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «МАҲАЛЛА» жамғармасининг нашри

№ 36-37 (263-264) | 2001 йил 12 сентябр | Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган | Сотувда эркин нархда

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

11 сентябр куни халқ депутатлари Самарқанд вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Унда вазирлик ва идоралар раҳбарлари, шаҳар ва туманлар ҳокимлари, Самарқанд вилоятидан Олий Мажлисга сайланган депутатлар иштирок этди.

Сессияда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбари ўз сўзида Самарқанд вилоятининг мамлакатимиз иқтисодиётида тутган ўрни ва салоҳиятига юксак баҳо берди. Ўтган ўн йил мобайнида бутун мамлакатимизда бўлгани каби, Самарқанд вилоятида ҳам катта бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Вилоятдаги шаҳар ва қишлоқлар қиёфаси ўзгариб, одамларга муносиб турмуш шароити яратиб бериш борасида талай ишлар қилинди.

Лекин сўнгги пайтларда вилоятда мавжуд резерв ва имкониятлардан оқилона фойдаланиш, кенг омма, шаҳар ва туманлар фаолларининг бошини қовуштириб, барчани умумий мақсад сари сафарбар этиш борасида талай камчиликлар борлиги яққол кўзга ташлана бошлади. Хусусан, халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлган саноатни ривожлантириш борасидаги ишларни қониқарли, деб бўлмайди. Буни шу йилнинг ўзида мавжуд 112 та саноат корхонасидан 28 тасида ишлаб чиқариш суръатлари пасайиб кетганида ҳам кўриш мумкин.

Вилоятда пахта топшириш бўйича давлат буюртмаси уч йилдан, ғаллачилик соҳасида эса икки йилдан буён бажарилмаяпти. Кичик ва ўрта бизнесга эътибор замон талаблари даражасида эмас.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Э.Рўзиев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан вилоят ҳокими вазифасидан озод этилди.

Президент Ислом Каримовнинг тавсиясига биноан депутатлар Жиззах вилояти ҳокими лавозимида ишлаб келаётган Ш.Мирзиёевни Самарқанд вилояти ҳокими этиб тасдиқлади. Сессияда сўзга чиққан Ўзбекистон Қаҳрамони Д.Абдуллаев, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими раҳбари Б.Шаропов, Нарпай ва Каттақўрғон туманлари ҳокимлари А.Жамилов ва М.Худоёров, Самарқанд шаҳар хотин-қизлар қўмитаси раиси Ф.Шокирова ва бошқалар давлатимиз раҳбарининг нутқида кўрсатиб ўтилган муаммоларни ҳал этиш барча даражадаги раҳбарларнинг бурчи эканлигини таъкидлади.

Анвар БОБОЕВ,
Уйғун РЎЗИЕВ,
ЎзА мухбирлари.

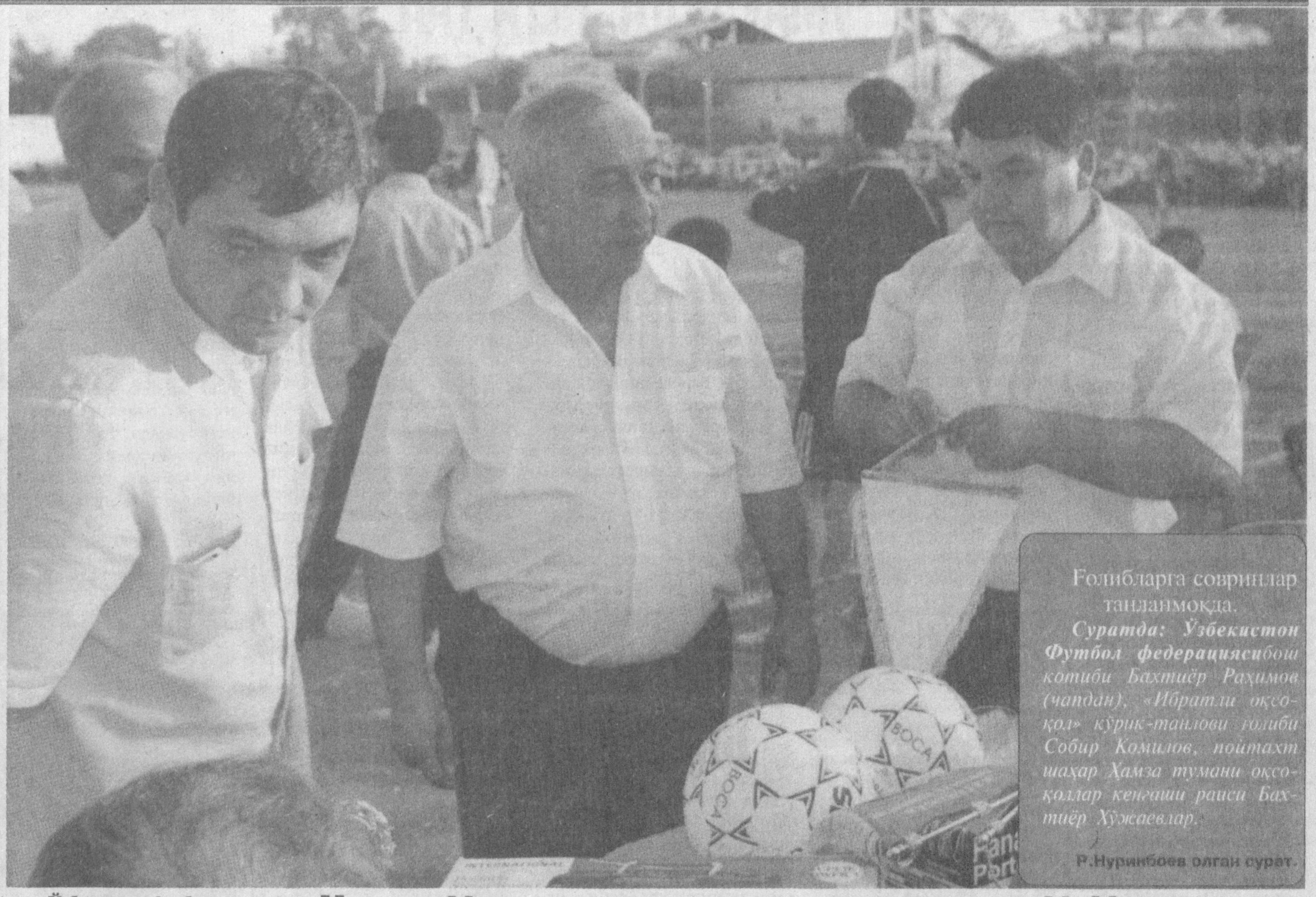

Ғолибларга совринлар тандалмоқда.

Суратда: Ўзбекистон Футбол федерациясибош котиби Бахтиёр Раҳимов (чапдан), «Ибратли оқсоқол» кўрик-танлови ғолиби Собир Комилов, пойтахт шаҳар Ҳамза тумани оқсоқоллар кенгаши раиси Бахтиёр Хўжаевлар.

Р.Нуринбоев олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ
Ш.М.Мирзиёевни Жиззах вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилиш тўғрисида

Шавкат Миромонович Мирзиёев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Жиззах вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ
Э.М.Рўзиевни Самарқанд вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилиш тўғрисида

Эркин Маҳмудович Рўзиев бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Самарқанд вилоятининг ҳокими вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ
Ш.М.Мирзиёевни Самарқанд вилоятининг ҳокими этиб тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-/12-банди/ ва 102-моддаларига мувофиқ: Шавкат Миромонович Мирзиёев Самарқанд вилоятининг ҳокими этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

ЁЗ ЎТДИ ФУТБОЛ ЎЙНАБ

Ёз ўтди. Назаримда ушбу ёз юртимизда футбол мавсуми бўлди. Ёз ўтиб, юртимиз мустақиллиги тантаналари кайфияти бошланган куз ҳам бизга футбол қувончи билан бошланди.

Ўзбекистон футбол жамоаларидан Қаршининг Насаф жамоаси Осиё чемпионлари кубогидаги дастлабки босқичда ҳар икки майдонда Туркманистоннинг Копеттоғ жамоаси устидан ғолиб бўлди. Қаршида бошланган йирик ҳисоб қувончи Тошкентда янада йириклашди. Жаҳон чемпионатининг финал қисмига йўл олиш учун бораётган саралаш баҳсининг иккинчи босқичида юртимиз миллий терма жамоаси Уммон терма жамоаси устидан 5:0 ҳисобида ғалабага эришди. Бу бизнинг иборамизда айтганда катта футбол воқеалари. Икки йилдирки, Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси ўша катта футболнинг келажаги ташвиши билан яшамоқда. Кенгаш ва жамғарманинг бу ташвишига «Ўзтелерадиокомпанияси» «Ёшлар» телеканалининг «Давр» информацион дастури, Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Ўзбекистон Футбол федерацияси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамкор бўлишмоқда. 3-БЕТ ⟹

БУ ҲАҚИҚАТДАН ШОВ-ШУВ

Мустақиллик давригача бугунги кунларда мамлакатимизда пахта йиғим-теримига эндигина киришилар эди. Айни пайтда эса Андижон вилояти пахтакорлари йиллик шартнома режасини бажариш арафасида турибди. Баракалла, Андижон технологиясини, Андижон шуҳратини элга таратаётган андижонлик пахтакорлар!

ШУ СОННИНГ

2-саҳифасида:

- **Умакай маҳалласида ҳамон оқсоқол муаммоси.**
- **Марҳум раисининг ибратли томонлари кўп эди.**
- **Қора сақичли йўлдан юрган мухбирнинг арзи-ҳоли**

3-саҳифасида:

- **Маҳалла футболи жаҳон майдонига чиқса.**
- **Ўн ёшлилар ўн ёшли Ватаннинг суратини чизишди.**
- **Хорижлик меҳмон Бухорони кўриб лол қолди.**

4-саҳифасида:

- **Бир байтни дастурамал қилдилар.**
- **Ёдгорликнинг сири оддий.**
- **Халқ тилидан топганларимиз.**

Уйғоқлик, огоҳлик, эркинлик ҳисси руҳимизда

ИНСОНПАРВАРЛИК - МУҚАДДАС БУРЧ

Ҳур Ўзбекистонимизда бағрикенглик, инсонпарварлик, меҳр-оқибат фазилатлари барг ёзиб, кўкариб қулоқлашмоқда. “Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги эълон қилинганлигининг 10 йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида”ги Президент Фармони ўз танлаган оқилона йўлимизга содиқликни, буюк куч адолатнинг ҳукм сураётганини, одамларимизда эркинлик ва ташаббускорлик юксалишининг ҳаётимизда намоён бўлишига яратиб берилаётган имкониятлар кўзгусидир.

Оллоҳ инсонларни асл хилқатда истеъдод ва қобилиятли, ҳалол ва ҳаромни, яхши ва ёмонни, фойда ва зарарни айиришга қодир этиб яратган. Аммо инсонларнинг қонида бўлган бу эзгу фазилатларни камолига етказмоқ учун ҳамиша назорат, тарбия зарур. Президентимиз инсонпарварлик тамойилига амал қилиб илгари содир этган жиноятлари учун жазо олган бир неча минг маҳбусни — адашган, кейинчалик ўз айбига иқрор, қилмишларига эса астойдил пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига ўтганларни жазодан озод этиб, ўз қобилиятларини эзгулик йўлида сарфламоққа йўл очиб берди.

Маълумки, инсондаги қобилиятни тарбиялашда маҳалла фуқаролар йиғинларининг масъулияти катта.Умуман Фармон турли жиноятга қўл уриб, жазога маҳкум этилган бир неча ўн минг фуқарога озодлик берди. Жумладан, жазо ўтаётган аёлларнинг 70 фоиздан кўпроғи ўз оилаларига қайтади. Улар орасида вояга етмаган ёшлар, ногиронлар, хасталикка чалинганлар ҳам бор. Жазо ўташ муассасаларидан озод этилганлар бугун маҳаллаларига, уйларига қайтмоқдалар.

Фармоннинг ижросини таъминлаш ва Фармон асосида жазони ўташ жойларидан озод қилинган шахсларни кутиб олиш, ижтимоий, иқтисодий ҳолатларини ўрганиб, уларга ва оилаларига моддий ва маънавий ёрдам кўрсатишни ташкил қилиш мақсадида Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, “Маҳалла” жамғармаси кенг қамровли ташкилий ва амалий ишларни бошлаб юборди.

Энг аввало маҳаллаларда Фармоннинг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гуруҳлари ва уларнинг иш режалари тузилишига киришилди. Ишчи гуруҳига кирган маҳалла оқсоқоли, нуронийлар кенгаши раиси, аъзолари, хотин-қизлар комиссияси раиси, маҳаллада ёшлар билан ишлаш комиссияси раиси иштирокида озодликка чиқиб келаётган шахсларнинг келиш муддатлари Ички ишлар бўлимлари орқали аниқланиб, рўйхатга олиниб, улар билан мулоқотлар, тегишли ишлар бошлаб юборилди.

Жазони ўтаб келган шахснинг оилавий шароитини, моддий таъминланганлигини атрофлича ўрганиб, маълум муддатда моддий ёрдам кўрсатиш режалаштирилган.

Жазони ўтаб келган шахсларнинг олдинги иш жойлари билан алоқа ўрнатиб ҳозирги вақтда фаолият кўрсатаётганлигини аниқлаш ва туман меҳнат бўлимлари билан биргаликда ишга жойлаштиришда амалий ёрдам кўрсатиш кўзда тутилган.

Озод қилинганларнинг соғлиғи тўғрисидаги тиббий маълумотни туман соғлиқни сақлаш муассасасида тузилиб, касал бўлган шахсларнинг даволанишига яқиндан ёрдам бериш чоралари кўрилмоқда.

Озод қилинган шахсларни маҳаллага келган кунидан эътиборан, маҳалла фаолларининг кенг иштирокида тарбиялаш, камолотига ёрдамлашиш, уларни қисқа муддатда паспорт билан таъминлаш, турар жойидан рўйхатдан ўтказиш, ижтимоий ва маънавий ҳимоялаш маҳалла фуқаролар йиғинларининг инсонпарварлик бурчидир.

Ҳаёт - бу катта синов майдони. Унда турли инсонлар, турли муҳитда тарбия олган одамлар яшайди. Маҳалла оқсоқоллари, фаоллар шуни ҳисобга олиб кўп эзгу амалларни ўз ташаббуслари билан амалга оширишга, одамларни огоҳликка чорлаб, Юртбошимиз айтганларидек, ўз уйларини ўзлари сақлашга, маҳаллаларининг тинчлигини таъминлашга қодирдирлар.

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, “Маҳалла” жамғармаси уюштирган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 22 августдаги мазкур Фармонининг маҳаллаларда ижросини таъминлаш масалаларига бағишланган кўшма семинарида ушбу масалалар ва вазифалар атрофлича муҳокама қилинди. “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши ва Тошкент шаҳар ҳамда туман кенгашлари, “Нуроний” жамғармаси ва диний идоралар вакилларининг қўшма амалий семинарида маъруза қилган Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, “Маҳалла” жамғармаси бошқарувининг раиси Ш.Жалилов ,Ўзбекистон ИИВ жазони ўташ бошқармаси бошлиғининг ўринбосари С.Саидқосимов ва бошқа сўзга чиққан нотиқлар Президентимиз Ислом Каримовнинг, ҳукуматимизнинг бағрикенглик, инсонпарварлик, адолат тамойилларига хос ушбу олижаноб Фармонининг моҳиятини очиб бериш билан бирга уни амалга ошириш юзасидан қатор амалий қимматли таклифларни илгари сурдилар. Семинарда Фармонни жойларда бажарилишини таъминлаш юзасидан тавсиялар қабул қилинди.

МУНОСАБАТ:

Муаммо ўрганиб чиқилди

«НАФАҚА МУАММОСИ» 11 ИЮЛ

Самарқанд вилояти Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими «Mahalla» газетасининг 11 июл сонида босилган «Нафақа муаммоси» номли мақоласини ўрганиб чиқди.

Ҳозирги вақтда бизнинг Самарқанд вилоятида кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам бериш қишлоқ жойларда маҳалла фуқаролар йиғинлари томонидан эмас, балки қишлоқ фуқаролар йиғинлари томонидан амалга оширилмоқда. Нафақа тайинлаш ва тўлашда бу ҳол ўзига яраша қийинчилик туғдиради.

Масалан, қишлоқ фуқаролар йиғини таркибида 4 ёки 5 та маҳалла фуқаролар йиғинлари мавжуд бўлиб, ҳудуд анча катта. Айрим ҳолларда 40-50 км-.ни ташкил этади, шунинг учун қишлоқ фуқаролар йиғинлари ходимларининг ўз ҳудудларидаги кам таъминланган оилаларнинг ҳақиқатдан ҳам кам таъминланган эканлигини аниқлаш анча мушкул, шунинг учун моддий ёрдамни қишлоқ жойларда ҳам маҳалла фуқаролар йиғинлари орқали тўлашни амалга оширишни таклиф этамиз.

Моддий ёрдам ва 16 ёшгача нафақа тайинлашда айрим оилаларда ногирон ёки касалманд бола ёки ота-она мавжуд бўлган тақдирда оиланинг ўртача даромади меъёридан кўп бўлган ҳолда ҳам нафақа тўлашни (низомларга ўзгартириш киритиб) йўлга қўйиш зарур, чунки ҳозирги бозор иқтисоди шароитида, дори-дармонларнинг анча қиммат эканлиги сир эмас.

Фуқароларнинг эски, янги машинаси ёки видеомагнитафон ва бошқа қимматбаҳо буюмлари бўлган тақдирда ҳам комиссия ушбу қимматбаҳо буюмлардан даромад келмаётганлигини ўрганиб чиқиб нафақа тайинлаши лозим деб ўйлаймиз.

Т.ҚУРБОНОВ,
Самарқанд вилояти Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси.

MAHALLA
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00123-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи: 148

Ҳомий: «Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили: Тошкент, Буюк Турон кўчаси,41-уй

Телефонлар:
Хатлар бўлими: 136-53-75,
масъул котиб: 136-53-75
ижодий бўлимлар — 136-53-82,
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.

Мақола ва хабарлар мазмуни, факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар.

E-mail:mahalla@gazeta.silk.org

НАТО аскарлари Македонияда этник албан партизанлари қўлидаги қуролярогларни йиғиб олишни давом эттирмоқдалар. Улар 3300 дона ўқ отар қуролларни тўплаганларидан кейин келишувга мувофиқ парламент бу ердаги албанларга кенгроқ ҳуқуқлар бериш ва шунга доир мамлакат Конституциясига ўзгартиришлар киритиш масаласини сўнгги бор муҳокама қилади.

* * *

Шимол кучлари билан толибонлар ўртасида бўлиб ўтаётган жанглар тобора шиддатли тус олмоқда. Толиблар куни кеча ўта муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган бир тепаликни қўлга киритишган. Бу жойни ишғол қилиниши мамлакат пойтахти Қобулдан юз километр оралиқда жойлашган Гулбаҳор вилоятига йўл очади ва толибонларга бу тепаликдан туриб ҳар қандай қуроллардан фойдаланиш имконини беради.

* * *

Тожикистон ҳудудларини қўриқлаётган Россия чегара посбонлари ўтган ҳафтада наркокурьерлар олиб ўтган 675 кг гиёҳванд моддаларни мусодара қилган. Жами маҳсулот 2,5 тоннадан ортиқ бўлиб, ишни деярли ярмини героин ташкил этади.

Таққослаш учун айтиш мумкинки ўтган йил шу вақтгача рус чегарачилари 800 кг шундай товарни қўлга олишган эди. БМТ экспертларининг ҳисоб-китобларига кўра чегарачилар қўлга олаётган бу нарса олиб ўтилаётган жами маҳсулотнинг ўн фоизини ташкил этаркан.

* * *

Якшанба куни Беларусда бўлиб ўтган сайловнинг дастлабки натижасига кўра амалдаги президент А.Лукашенко 75,6% овоз олиб ғалаба қозонган. Бошқа бир номзод демократик кучлар вакили В.Ганчарик эса 15,4% фоиз овоз олган. Бироқ у сайлов натижалари сохталаштирилганлиги даъво қилиб, сайлов қайта ўтказилиши лозимлигини айтган. ОБСЕ вакиллари ҳам, Хельсенки гуруҳи вакиллари ҳам сайлов ноқонуний ўтганлигини таъкидлашган. Бироқ улар «Биз сайловда бошқа мамлакатларнинг қонунларига эмас, ўзимиздаги қонунларнинг нуқта ва вергулига ҳам амал қилдик» - деган жавоб олишган.

* * *

Нигерияда мусулмон ва насронийлар ўртасида бўлиб ўтган тўқнашувда 165 киши ўлиб, мингдан ортиқ одам яраланган.

Маъмурлар бу шаҳарда бўлган хунрезликни мамлакатнинг бошқа шаҳарларига тарқалишидан хавфсирамоқдалар.

* * *

Царицинми, Волгоградми, Сталинград? Ана шундай савол билан ижтимоий-иқтисодий тадқиқотлар институтининг ходимлари Волгадаги қаҳрамон шаҳарнинг аҳолисига мурожаат қилишган эди.

Сўров натижалари шуни кўрсатдики, респондентларнинг қирқ фоизидан ортиғи шоҳсупа «Халқлар отаси»нинг номини берилишига қарши эканликларини, 26,5 фоиз аҳоли эса умуман шаҳар номини ўзгартмаслик лозимлигини билдиришган.

* * *

Шу кунларда жаҳон ахборот агентликларининг диққат марказида Афғонистондаги муҳолифат кучларининг лидери Аҳмад Шоҳ Масъудга қилинган суиқасд ва унинг оқибати масаласи турибди. Бу ҳақда ахборот воситалари турли қарама-қарши хабарлар тарқартмоқда. Уларнинг баъзилари Масъуд яраланган деса, баъзилари ҳалок бўлган демоқдалар. «Озодлик» мухбири Масъуднинг матбуот котиби М.Муҳаммад Юнус Қонуний билан боғланиб ундан олган хабарига кўра қўмондон ўзининг Хўжа Баҳовуддаги қароргоҳида араб журналистлари билан суҳбатлашаётганда видео камера портлаши натижасида қўл ва оёғидан яраланган ва у даволанаётган экан.

Ишдан бўшаган бирор мансабдорни «Бола чақаси бор кунини кўрсин» деб на мутахассислиги, на қобилияти ҳисобга олинмай ташкилотлардан бирига хизматга жўнашиш мустабидликдан қолган эски усул.

Тугамаётган ёзишмалар

УМАКАЙДА НЕГА ГАП КЎП?

Сайлов ўтди, машмашаси давом этмоқда

Чироқчи туман ҳокимлиги Ҳамид Бердиевни бундан икки йил аввал Умакай маҳалласи фуқаролар йиғинига раис қилиб номзодини тавсия қилганда кўпчилик ҳайратдан ёқа ушлаб қолди. Наҳотки Умакай, Қўчқорбулоқ, Сарсон, Олмазор қишлоқларини ўзига бирлаштирган, 3700 кишилик маҳаллада ундан бўлак бирор киши топилмаса?! Дарвоқе, Ҳамид Бердиевга нима бўпти, баъзилар нега туман ҳокимлигининг бу қароридан ҳайрон. Гап шундаки, у маориф соҳасида, аниқроғи халқ таълими бўлими мудири вазифасида ишлаб, ўз атрофига баъзи бир мактаб директорию, ҳисобчи, хазиначиларни тўплаб Маориф нонини туя қилган. Ана шундай табаррук жойда давлат мулкини, ўқувчилар, ўқитувчилар ризқ-рўзини талон-тарож қилганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилган. Элнинг ҳадиксираши шундан эди. Тўғрида, ўрганган кўнгил ўртанмаслигига, Ҳ.Бердиевнинг бундан буён ўзга мулкка кўз олайтириб, чанг солмаслигига ким кафолат беради? Кўп ўтмай унинг ишларидан норози бўлиб аҳоли вилоят, туман ҳокимликларига, оммавий ахборот воситаларига шикоятлар ёза бошлади. Бу ўринда шикоятларда унинг нафақа, моддий ёрдам пулларини тақсимлашдаги ҳаракатларидан норозилик кайфияти бор эди. Чироқчи туман ҳокимлиги аҳоли норозилигидан, Ҳ.Бердиевнинг оқсоқолга хос бўлмаган хатти-ҳаракатларидан бехабарми? Йўқ, ҳокимликка турли вилоят ташкилотларига халқ норозилиги ифода этилган шикоятлар келиб турибди. Вилоят прократурасининг газетаси саҳифаларида Ҳ.Бердиевнинг қилиқлари ҳақида бир эмас, икки бор танқидий мақола босилди. Аммо Чироқчида матбуот чиқишларига жавоб берадиган, аҳоли талабини ҳисобга оладиган бирор кимса топилмаяпти. Ҳатто бу воқеалар сайлов олдидан номлари кўрсатилмаган ҳолда «Mahalla»да ҳам ёзилди. Чунки сайлов олдидан сайловга халақит бергимиз келмади.

Умакайликларнинг бутун умиди маҳалла фуқаролар йиғинига ўтказиладиган навбатдаги сайловдан эди. Икки йиллик иш давомида на қишлоқлар, на аҳоли учун бирор фойдали иш қилмаган, шикоятлардан кўнгли ёзган ташкилотлар ташвишини орттирган кишининг қайта сайланмаслигига каттаю-кичикнинг ишончи комил эди.

Надоматлар бўлсинки... бу сафар ҳам оқсоқолнинг ошиғи олчи бўлди.

Туман ҳокимининг ўринбосари Қ.Останов 7 июнда мўлжалланган сайловни 5 июнь куни бошлаб юборади. Вакил қилиб кўрсатилган 40 кишидан 28 киши тўпланади. Мажлис ҳужжатлари қоида - қонунга мувофиқ расмийлаштирилади. Ҳамид Бердиев яна фуқаролар йиғини раиси қилиб қайта сайланди. Фурсатдан, берилган имкониятдан фойдаланган оқсоқол маҳалла котиби Сайфиддин Йўлдошев ўрнига ўз яқини Ўрол Қодировни котибликка кўрсатди.

«Ҳ.Бердиев яна оқсоқолликка сайланганмиш» деган хабар эртасигаёқ бутун қишлоқларга тарқалди. Одамлар яна ҳайрон, аризалар, яна бири вилоят, иккинчиси туман ҳокимлигига жўнатилди. Фақат Қашқадарёда эмас, Республика бўйлаб тарқалди бу хатлар. Уларга 30, 40 ҳатто ундан ортиқ киши имзо чеккан. Хуллас, яна фуқароларнинг дарди достон, алами олти.

Келинг, бошдан дўппини олиб қўйиб, холисона фикр юритайлик. Ҳ.Бердиевнинг илгари жиноятга қўл урганлиги туман раҳбарларига маълум эдику. Хўш, у оқсоқол қилиб қўйилгандан кейинчи? Қишлоқдагиларнинг бормаган ери, шикоят этмаган ташкилоти қолмади. Ҳокимликдагиларнинг ҳам боши ғалвадан чиқмади. Яна оқсоқол қилиб сайлаш, одамлар норозилигини авж олдириш зарурати нега туғилди? Ёхуд Чироқчи тумани ҳокимиятидагилар «текин томоша»га шунчалар муштоқмилар?

Курбон ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Mahalla»нинг махсус мухбири.

ОЛАМ АРО БЕБАҲО ГУЛШАН

Олам аро бебаҳо гулшан,
Ҳар қадами бебаҳо маскан,
Туғилган жой, улғайиб ўсган,
Ёмонликнинг йўлини тўсган,
Ватан ичра - Ватан маҳаллам,
Отам-онам, жон-тан маҳаллам.

Ҳаёт дарси чойхоналаринг,
Кўча, масжид кошоналаринг,
Нурга тўлган тўйхоналаринг,
Бахти кулган пешоналаринг,
Ватан ичра - Ватан маҳаллам,
Отам-онам, жон-тан маҳаллам.

Таянчингдир оқил, донолар,
Юпанчингдир ота-оналар,
Қувончингдир мард-мардоналар,
Ишончингдир ёш дурдоналар,
Ватан ичра - Ватан маҳаллам,
Отам-онам, жон-тан маҳаллам.

Яшар тотув, чин ҳамкор бўлиб,
Ишчи, деҳқон, тадбиркор бўлиб,
Бир-бирига дўсту ёр бўлиб,
Искандарга мададкор бўлиб,
Ватан ичра - Ватан маҳаллам,
Отам-онам, жон-тан маҳаллам.

Искандар РАҲМОН.

Ҳоким ва маҳалла

ВАТАНГА МЕҲР МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНАДИ

Сурхондарё вилояти Музробот тумани Ҳокими Рамазон ХУДОЙБЕРДИЕВ билан суҳбат.

- «Ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонун ижтимоий ҳаётга қандай тадбиқ этилаяпти? Қишлоқ ва маҳалла фуқаролари йиғинларида ҳисобот-сайловларни ўтказишда кўрилган тадбирлар ҳақида фикрингизни билмоқчи эдим.

- Бу борада фикр юритадиган бўлсак, айтиш лозимки, Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонун бу йилги қишлоқ ва маҳалла йиғинларида ўтказилган ҳисобот-сайловларда ўзининг ҳаётийлигини кўрсатди. Мен Ҳоким сифатида Қонун жамоатчилик фикри ва истиқболдаги вазифалар салмоқли эканлиги ҳисобга олинган ҳолда яратилганлигининг гувоҳи бўлдим. Бу йилги ҳисобот-сайловларда оқсоқолликка икки ва ундан ортиқ номзодлар кўрсатилди. Туман ҳокимлигида сайлов жараёнини ўтказишда, аввало аниқ дастур ва режалар ишлаб чиқилди. Семинар-кенгашлар ўтказилди, сайловни ўтказувчи комиссия таркиби тузилди, жойларда эса ишчи гуруҳлари фаолият кўрсатди. Улар ҳисобот-сайловларни ошкоралик, ҳалоллик ва кўтаринки руҳда ўтказишга бош-қош бўлишди.

Натижада тумандаги 9 та қишлоқ ҳамда 34 та маҳалла фуқаролар йиғинида ҳисобот-сайловларни Қонун талаблари асосида ўтказилди, оқсоқоллар сайланди. Тўғри, халқ ишончини оқламаган, улар хизматига камарбаста бўлолмаган маънавий қашшоқ, дунёқараши тор 1 нафар қишлоқ фуқаролар йиғини раиси, 4 нафар маҳалла раиси сайланмай қолди. Уларнинг ўрнига эл эътиборини қозонган ҳурматига сазовор бўлган кишилар келди. Одамлар ҳисобот сайлов йиғилишларига фаол қатнашдилар, раисларнинг ишчанлигига ва қай даражада обрў-эътиборга лойиқ эканлигига ўз муносабатларини билдирдилар. Камчиликлар ҳам, ютуқлар ҳам рўй-рост айтилди. Бундан уларнинг фаоллиги, сиёсий онги ва бўлаётган воқеа-ҳодисага муносабати ўзгарганлиги шундоққина намоён бўлди. Демак, фуқаролик жамияти қурилишида демократия шаклланиб бораяпти, бу ҳаммани қувонтирмоқда. Қолаверса, бугун қишлоқда ҳам маҳаллада ҳам кўпни кўрган, обрў-эътиборли, ишчан тадбиркор ва фидойи одам оқсоқол бўлиши керак. Замон шуни талаб қилмоқда. Туманимизда бундай раислар сони анчагина. Холмурод Жўраев номли, Ат-Термизий номли, Қумри Қурбонова номли, Сополли тепа маҳалла йиғинларига бош бўлган Абдуҳамид Биноев, Саидали Нурмуҳаммедов, Равшан Норқобилов, Шарофат Қодирова сингари оқсоқолларимиз ана шулар жумласидандир.

—Мустақилликка 10 йил тўлди. Ўтган ана шу йиллар ўзбекона анъаналаримизни, қадриятларимизни, урф-одатларимизни тиклаш, унга янгича руҳ бағишлаш, мазмун-моҳият касб этиш даври бўлди. Бунда қишлоқ ва маҳалла фуқаролари йиғинлари, оқсоқолларининг алоҳида ўрни бор, албатта. Бу борада сиз нима дейсиз?

— Истиқлолимизнинг 10 йиллиги мамлакатимиз, жумладан, туманимиз ижтимоий-иқтисодий ва маданий ҳаётида ҳам алоҳида моҳият касб этадиган улуғвор байрам бўлди. Асрга татигулик ўтган бу йилларда қадимий қадриятларимиз тикланди, урф-одатларимиз янгича мазмун билан бойийди, ўзликни англаш, ўз Ватани ва давлати билан ғурурланиш, шу Ватан учун керак бўлса жонини фидо қилиш ҳисси тарбияланди, ўзаро жипслик, ҳамжиҳатлик ва ҳурмат-иззат қарор топди.

Халқни уюштиришда, уларнинг тинч-осойишта турмуш тарзини шакллантиришда, аҳоли ўртасида аҳиллик ва ўзаро ҳурмат-иззатни қарор топтиришда қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғини оқсоқоллари намунали тадбирларни амалга ошираяптилар. Фуқаролар орасида қонунбузарликнинг олди олинмоқда, ёшлар Ватанга, халқига садоқатли қилиб тарбияланмоқда. Ҳа, ҳур ва эркин замонда оқсоқол зиммасидаги юмуш машаққатли. Ҳамма уволсавобга аввало маҳалла оқсоқоли жавобгар, масъул. Буни улар астойдил ҳис этишади. Улар Истиқлолимиз ғалабасини мустаҳкамлаш учун бунёдкорлик ишларига бош-қош бўлмоқдалар. Чори Қувондиқов номли, Зоир полвон Нозимов номли, Шароф Бобоев номли маҳаллаларда бунёд этилган обод гузарларнинг ташкилотчилари ҳам маҳалла оқсоқоллари.

- Яна бир анъанавий савол: XXI аср маҳалласини сиз қандай тасаввур этасиз?

- Мен XXI аср маҳалласини тартиб-интизом, ободончилик, аҳиллик ва хотиржамлик ҳукмрон бўлган «Мамлакат», деб биламан. Бу митти «Мамлакат»нинг ўз дарвозаси, ташвиши, меҳр-муҳаббати, ибратли ишлари кўп бўлиши керак. Бу ерда халқ катта мамлакатларнинг ташвишига шерик, истиқболи ва обрўси учун курашиши матонат билан меҳнат қилиши лозим. Маҳалланинг ўз гузари, дам олиш масканлари, спорт иншоотлари бўлишини, обрўли, маънавий соғлом одамлари, руҳан тетик ёшлари ватанимизнинг буюк келажаги учун эзгу ишларга йўналтирилишини жон-дилимдан истардим.

Қишлоқ ва маҳалла оқсоқолларининг энг муҳим фазилати аввало, юртпарвар, элпарварликда намоён бўлсин. Умумманфаатни ўйлаш лозим, улар тадбиркорлик, ишчанлик, қолаверса, маҳалланинг ҳар бир ишчиси учун ғамхўрлик - уларнинг одамийлик жиҳатларини тўлдиради, деб биламан. Туман ҳокимлиги қишлоқ ва маҳалла оқсоқолларида ана шу ҳислатларни қарор топтириш учун ташкилий, тарбиявий ишларни амалга оширмоқда.

Суҳбатдош
Омон ШУКУРОВ,

ИБРАТЛИ ОҚСОҚОЛЛАРДАН БИРИ ЭДИ

Алп Жамол - Жамолиддин Асомов тўғрисидаги эсдаликлар рисоласидаги Саид Ахмад, Одил Ёқубов, Ғайбуллоҳ ас-Салом ва бошқа қалам аҳлининг дил сўзларини ўқиб, ижодкор ҳаётининг янги қирраларидан хабар топдим. Алп Жамол Тошкент шаҳридаги қадимий маҳаллалардан бири бўлган Чувалачига раислик қилиб, қатор ибратли ишларни амалга оширган экан. Маҳаллада уни ҳамон кўнгилли, яхши сўзлар билан эслашади. Оқсоқол бўлган даврда раислар жамоатчилик асосида иш олиб борилар, маҳалланинг обрў эътибори фаолларнинг жипслигига, фидойилигига боғлиқ эди. Шўролар тузими маҳаллага ўтмиш қолдиғи, эскилик сарқити, деб қарар, шунга яраша унга муносабат билдирарди. Алп Жамол ўз атрофига фидойи кишиларни тўплаб, маҳаллани сақлаб қолишга, уни миллий қадриятларимизнинг ноёб маскани эканлигини амалда кўрсатишга интилиб яшаган. Одамларнинг бир-бирларига бўлган меҳр-оқибатини мустаҳкамлаб, улардаги қўшничилик, тотувлик хислатларини жўш урдиради.

Бундай эзгу амалларга киришиши у раислик қилган 50-йилларда осон эмас, хатто хавфли эди. Чунки Шўро мафкураси халқимизнинг руҳини мажруҳ қилиб, уни динидан, тилидан маҳрум қилишга, оға-иничиликка раҳна солишга бориб етган эди. Кишиларнинг бир-бирларига ишончсизлиги, риёкорлиги ортган эди. Оқибатда одамлардаги асл хислатлар, одамийлик тушунчалари, меҳр оқибат, поклик, ҳалоллик сусайиб, миллийлик-миллатчиликка, ўзлик - бегоналикка айланиб қолганди. Шундай пайтда маҳалладаги имон-эътиқоди мустаҳкам, инсофли, диёнатли кишиларни уюштириш, улар орқали одамларни ўзлигини топишга, миллий қадриятларнинг илдизини қуритмай уни парваришлашга ва шу тариқа маҳаллачиликни, қўшничиликни тиклашга интилиш жасорат эди. Унинг маҳалла аҳли олдидаги юриш туриши, айтган сўзлари, қилган ишлари барча-барчага ибрат эди.

Ўша йилларда ҳам жамоатчилик асосида ишлайдиган оқсоқолга ҳар кимни ҳам сайлайвермас эдилар. Сайланадиган раис ҳалол, пок бўлиш билан бирга, адолатпарвар, тадбиркор, ўзидан, ташвишлардан ортиб, «маҳаллам» дейдиган киши бўлиши зарур эди. Алп Жамол худди шундай инсонлардан эди.

Маълумки, ўша даврдаги маҳалла бошқарувидаги ёзилмаган қоидага асосан, раис ҳар йил охирида ҳисоб бериб янгитдан сайланарди. Алп Жамол Чувалачи маҳалласига 10 йил раислик қилган, демакки маҳалла аҳли ўтган фурсат давомида унинг маҳалла учун қилаётган ишидан мамнун бўлди, унга ишонди. Вақти келса ўз оиласининг тирикчилиги билан боғлиқ бўлган асосий иш жойидан ҳориб-чарчаб уйига қайтганда, оёғини узатиб ётиш ўрнига, қўни-қўшнилар аҳиллигини, оилавий тотувликни мустаҳкамлаш, маҳалла боласини ёмон йўлга кириб кетишдан эҳтиёт қилишни ўйлаб маҳаллага чиқар, керакли чора-тадбирларни кўриб келарди.

Мустақиллик маҳаллани тиклаб, унинг Ватан ичида Ватан, эканлигини эътироф эди. Бугунги кунда маҳалла бўлажак фуқаролик жамиятининг пойдевори, таянчи деб қаралмоқда. Миллий қадриятларимизнинг асл илдизларига қайтишда бугун маҳалла кўприк бўлиб хизмат қилаётган экан. Алп Жамол сингари оқил маҳалла раисларнинг бу ишда муносиб ҳиссаси бор.

- Ота маҳалламга йўлим тушса деб ёзипти ўз падарибузруквори ҳақида у кишининг фарзанди Абдураҳмон Асомиддинов, - кексаю, ёш отамнинг аломат юмушлари ҳақида тўлиб-тошиб гапириб беришади. Шунда ўйлаб қоламан, агар дадам ҳозир ҳаёт бўлганларида Юртбошимиз томонидан маҳаллаларга берилаётган эътибор имкониятдан кўп хурсанд бўлиб, яна қанчадан-қанча ажойиб савобли ишларнинг бошида турардилар...

Неъматжон ҲАСАНОВ,
тарих фанлари номзоди, доцент.

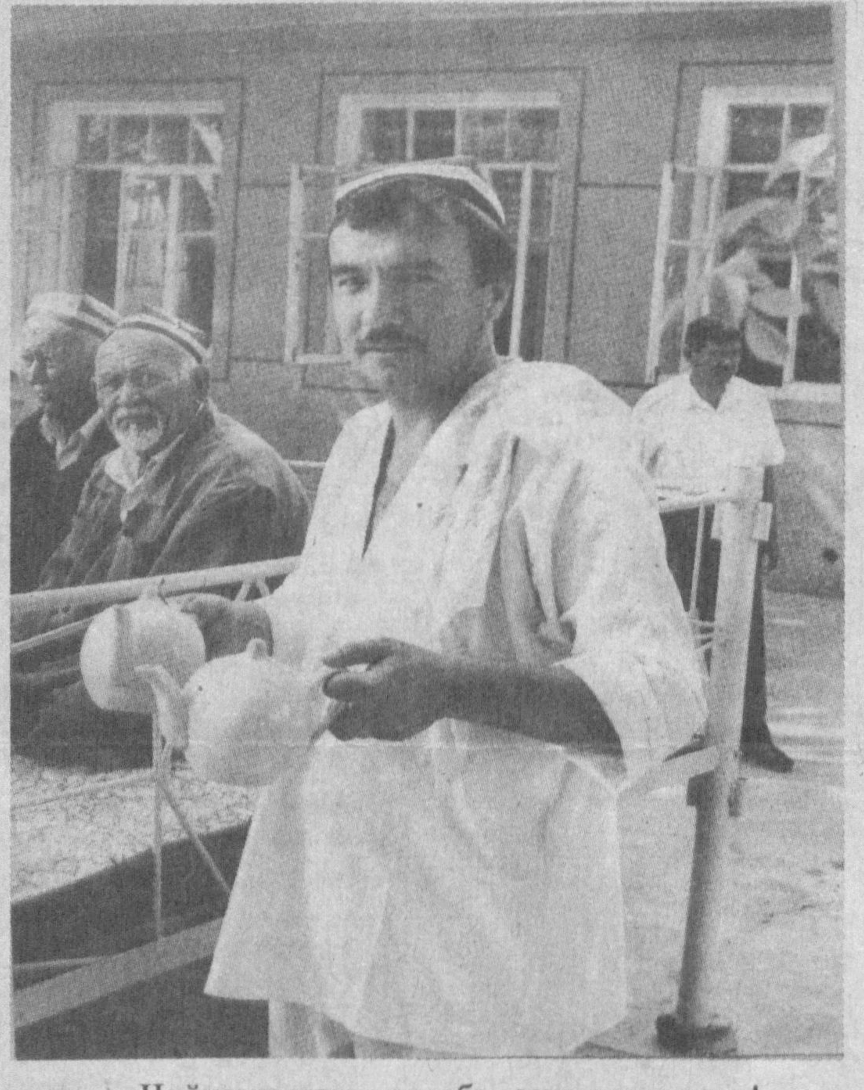

Чойхонамизга марҳабо, азиз отахонлар !

Алп йигитлар от чопса, тоғнинг қирқ дараси гумбурлар эмиш ...

Ҳайронмиз

МАШИНАЛАР ҚОРА САҚИЧДА СУЗДИ

Маълумки, йўл тузатган, кўприк қурган кишилар элнинг олқишига, ҳурматига эришадилар. Лекин мен ўзим гувоҳ бўлганим бир манзара тузатишми, йўқми, билолмай ҳайронман.

Хатирчи тумани марказий шифохонаси туман марказидан 5-6 чақирим узоқда жойлашган ва бу йўл марказий йўллардан бири ҳисобланади (бу масофада асосан хусусий автоуловлар йўловчи ташийди). Тумандаги Алишер Навоий, Ибн Сино, Аҳмад Ёрлақабоев, Акмал Икромов, Ўзбекистон, Учқора, Олтинсой номли жамоа хўжаликлар ва Лангар қўрғони ҳудудида яшовчи маҳаллалар фуқаролари асосан шу йўлдан фойдаланадилар.

Яқинда тумандаги марказий шифохона ва 156-автокорхоналар оралиғида бир неча чақиримлик масофадаги йўлга тонналаб қорамой балки қора сақич ётқизилди. Буни кўрган киши аввал бошда йўл таъмирланаётган экан, деган хулосага келади. Лекин... кейинроқ ўйлаб қолади. Сабаби биринчидан, қорамой ётқизилган масофадаги йўл у даражада таъмирга муҳтож эмас эди, иккинчидан, таъмирланаётган йўл қисмида ҳеч қандай тош-шағал ётқизилмаган. Бунинг устига йўл созланаётганда одатда, огоҳлантирувчи белгилар ўрнатилади ва йўлнинг маълум қисмида йўловчилар қатнови учун шароит яратилади.

Хуллас, қорамой ётқизилган йўлда қатнаётган транспортлар гўёки қора мойда, сақичда суздилар. Бундан ранжиган ҳайдовчиларнинг йўл созловчиларга айтган «раҳматнома»лари ҳам ёғилди. Туманда созлашга муҳтож, аянчли аҳволда қолган йўллар бор. Хайриятки, ҳавонинг иссиқлиги, транспорт қатновининг кўплиги йўлни бироз тартибга келтирди. Йўловчилар қорамой "денгизи"да сузишдан қутулдилар. (Қатновда юзага келган ноқулай шароитни йўлсозлар ҳатто қум сепиб ҳам бартараф қила олмаган эдилар). Йўлсозлар иши билан яқиндан танишиш мақсадида туман йўл қурилиши бўлимида С.Бўриев ҳузурида бўлганимда мен билан суҳбатлашишдан бутунлай бош тортди. Тажанг бир аҳволда муомала қилдилар.

Яна ким билади дейсиз? Бу манзарага вилоят йўл қурилиши бошқармаси ва туман раҳбарлари қандай баҳо беришар экан?

Ҳабибулла ҲОШИМОВ,
«Mahalla» мухбири.
Навоий вилояти

ТУҲФА

Олий Мажлис депутати Бахтиёр Асқаров ўзи ва Тошкент Давлат Архитектура ва қурилиш институти жамоаси номидан Шайхонтоҳур туманидаги Ҳувайдо маҳалласида жойлашган мактабга компьютер совға қилди, кам таъминланган оилаларга ёрдам тариқасида пул мукофоти берди.

Яхшиликдан кўнгил яйрар

БЎЗДА ЯНГИЛИКЛАР КЎП

Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги Бўз маҳалласи аҳли мустақиллигимизнинг 10 йиллигини ҳар қачонгидан кўра яхшироқ кутиб олишди, десак муболаға бўлмайди.

Бу ҳолат кўп нарсага, хусусан, маҳаллада бўлиб ўтган оқсоқол сайловида янги раис яъни Мирзаали Жўраевнинг йиғин раиси этиб сайланиши билан боғлиқлиги ҳам бугунги кунда сир бўлмай қолди.

- Фуқаролар йиғинининг янги таркиби ишни аҳолининг турмуш тарзи имкониятларини тўлиқ ўрганишдан бошлади, - дейди оқсоқол Мирзаали ака Жўраев. - Бунда аввалом бор аҳолига тарқатиладиган турли хилдаги моддий ва нафақа пулларини тарқатишда одилликка эришилса, иккинчидан маҳалланинг ишидаги моддий йўналишларни ҳомийларга таяниб ҳал этиш имконияти ўрганилди.

Маҳалла ҳудудида мавжуд бўлган имкониятлар туфайли маҳалла идораси оз бўлса-да таъмирланиб, анчагина қулайликлар юзага келди. Ҳар ҳолда маҳалла кексалари узун-узун ёғочларга шолча тушаб эмас, кроватда, ёки замонавий стол-стулларда ўтириб чой ичишмоқда.

Айниқса, байрам тадбирлари ана шу ҳомийлар улуши билан янада файзли бўлди. 31 август куни аҳоли маҳаллада ўтказилган байрам тадбирда, тўкин дастурхонда қатнашди. Шу куни 32 оилага моддий ёрдам берилди, 25 оилага маҳсулот тарқатилди. Ободонлаштириш ишлари давом этмоқда. Бу ишларда кўмак бераётган маҳалладаги «Раббо» хусусий корхонаси раҳбари директори Азиз Рихсиев, ўринбосари Рустам Муҳаммедов, «Фита» халқаро уюшмаси бошлиғи Ҳаким Матчонов, «Истиқлол» супермаркети директори Бори Расулов, «Нав» кафеси таъсисчи ва директори Муқим Мансуров, Рустам Турсунбоев, Мармар корхонаси раҳбари Эркин Эргашев, «Шохкалон» қўшма корхонаси директори Наталья Пивсазкина, қурилиш корхонаси раҳбари Мирзо Хўжаевлар маҳалла билан доим ҳамкор бўлишга ваъда беришди.

Ўз мухбиримиз.

ЁЗ ЎТДИ, ФУТБОЛ ЎЙНАБ

(Боши 1-бетда)

Ўз мақсадига мос равишда номланган «Футболимиз келажаги» турнирининг бу йилги Мустақиллигимизнинг 10 йиллигига бағишланган мавсумида юз минг атрофида болалар ва ўсмирлар иштирок этди. Бу мусобақа натижалари газетамиз орқали эълон қилиб борилди. Энг сўнгги баҳс 15-16 ёшлиларнинг финал учрашуви Тошкентдаги «Жар» спорт мажмуида бўлиб ўтди ва унда пойтахт шаҳар Акмал Икромов туманининг Оқмачит ва Наманган шаҳрининг Ҳақиқат маҳаллалари беллашишди. Оқмачит кубок соҳиби бўлди. Ҳақиқат иккинчи, учинчи ўрин соҳиби Бухоро шаҳрининг Навоий номли ва Қашқадарё вилояти Косон туманининг Навбаҳор жамоаларига насиб этди.

Яна бир ёз ўтди.Бу давр маҳаллалар учун деярли футбол мавсуми бўлди. Хўш, бу нима берди, аниқроғи ундан кутилган мақсадлар сари қандай ютуқларга эришилди. Биз бу ҳақда турли фикрларни газетамизнинг кейинги саҳифаларида эълон қилиб борамиз, албатта.

Биз ҳозирча ҳеч иккиланмай айтишимиз мумкин: тадбир футболнинг оммавийлигига катта ҳисса қўшди. Ҳозир мамлакатимиз бўйлаб футбол майдонларининг анча кўпайди, болаларни-ку қўяверинг, ҳар бир ота-она, оқсоқол футбол ҳақида ўйлай бошлади. Болалар орасида иқтидорлилар кўзга ташланди. Буларни танлаш, келажаги ҳақида ўйлаш учун футбол мутасаддиларига имкон яратилди. Яна бир муҳим томони - болалар таътилда турли эгри йўлларга эмас, спортга жалб этилди. Бу ўринда кўнгилли маълумотлар ҳам бор: болалари жиноят йўлига кирмаган маҳаллалар сони 3-4 бароварга кўпайди.

Келажагинг порлоқ бўлсин, «Футболимиз келажаги».

Маҳалла болалари футболи Президенти этиб машҳур футболчи Эркин Абдураимов сайланди

Суратда: ғолиб Оқмачит маҳалласи жамоаси ундан совғаларни қабул қилмоқда.

ИБРАТЛИ ОҚСОҚОЛНИНГ ЯНА БИР ИБРАТИ

Наманганнинг Ҳақиқат жамоаси иккинчи ўрин соҳиби бўлди.
Суратлар муаллифи Э.УМАРОВ.

Бугунги кунда Ҳамза тумани А.Назаров номли маҳалла оқсоқоли Собир ҳожи Комиловни нафақат пойтахтимизда балки республикамизда ҳам кўплаб маҳалла мутасаддилари яхши танийдиган бўлиб қолди. Газетамизда бу оқсоқолнинг маҳалла, маҳалладошлари ҳаёти фаравонлиги учун қилаётган баракали ва самарали ҳаракатлари ҳақида жуда кўп ёзилди. Ўтган йили оқсоқол Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармасининг «Тадбиркор маҳалла оқсоқоли» кўрик-танлови ғолиби бўлган бўлса, ушбу йилда «Энг ибратли оқсоқол» номинацияси бўйича ғолиб бўлди. Шунингдек, ушбу йилда ободонлаштириш ишлари бўйича ҳам Пойтахт шаҳри ғолиби бўлди.

- Собир ака ўтган йили туманнинг ўз маҳалласига тегишли ташландиқ ерини тозалаб, футбол майдони қурган эди. Ушбу йилда эса туман маҳаллалари ва корхоналари ўртасида 30 ёшдан катта фуқаролар иштирокида футбол биринчилиги ташкил этди. Яқинда Аҳмаджон Назаров номли ва Миршаропов номли маҳаллалар жамоалари ўртасидаги финал босқичида минглаб одамлар йиғилди. А.Назаров номли маҳалла ғолиб бўлди. Ғолиблар ва бошқа қатнашчиларга ҳатто Ўзбекистон футбол федерацияси, жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, ташкилотлар томонидан ва албатта Собир аканинг ўз совғалари топширилди.

Шу ўринда йиғилганлар Собир аканинг жамиятимизнинг ҳар бир томонига бефарқ эмаслигига тасанно айтишди. Бир ўйлаб кўрайлик, ҳақиқатдан ҳам шу ёшдаги эр-йигитларнинг иш, оила ташвишлари билан банд бўлиб қолиши, шу ёшдагиларнинг кўплаб ташкилот, тадбирларга жалб қилинмай қолаётганлиги сир эмас. Собир ака шуни ҳам англаган эди.

Мухбиримиз.

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИК ТИЗИМ

«Қаршитермопласт» заводида маҳаллий хом ашёдан йилига тўрт минг километр газ ва сув қувурлари ишлаб чиқарадиган янги технологик тизим ишга туширилди.

Завод Германиянинг «Эрмафа» компаниясидан 1 миллион 930 маркага замонавий асбоб-ускуналар сотиб олди. Янги тизимнинг тақдимот маросимида қатнашган Саксония ўлкаси иқтисодиёт ва меҳнат вазири жаноб Кайо Шоммер, «Эрмафа» фирмаси бошқарувчиси жаноб Уве Хартман Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларга юқори баҳо бериб, бундай ҳамкорлик иккала томон учун ҳам манфаатли эканлигини таъкидлади. Шу куни «Қаршитермопласт» ҳамда «Эрмафа» фирмаси ўртасида яна бир шартнома имзоланди. Унга кўра «Эрмафа» заводга янги маҳсулот - фитинг ишлаб чиқаришга мўлжалланган асбоб ускуналар етказиб берадиган бўлди.

Шукроналик

Буюк хизматлари эвазига бугун Президентимиз Фармонлари билан бир қатор санъат ва адабиёт намоёндалари "Буюк хизматлари учун" ордени билан тақдирланди. Улардан бири Ўзбекистон халқ артисти Аббос Бакировдир. Марҳум санъаткорнинг қизлари Ўзбекистон Республикаси халқ артисти Ойбарчин Бакирова бу юксак мукофот учун ўзларининг миннатдорчиликларини қуйидагича намоён қилдилар:

- Оиламизда шундай байрам, шодиёналик, хурсандчилик 1998 йил онам Ўзбекистон халқ артисти Қамара Бурнашева "Эл юрт ҳурмати" орденига сазовор бўлганларида ҳам юз берган эди. Энди отамизга берилган буюк мукофот бутун оиламизга, қолаверса барча санъаткорларга берилган инъом, улар хизматига берилган муносиб баҳо деб биламан. Бунинг учун Президентимизга, шу ишни амалга оширишда бош-қош бўлган ҳукуматимиз раҳбарларига, "Ўзбектеатр" раҳбариятига миннатдорчилик билдираман, кўпдан-кўп раҳматлар айтаман. Бундай тақдирлов нафақат мени, отамнинг издошлари бўлиб келаётган юзлаб санъаткор шогирдларни ҳам қувонтирди, қалбларига шодлик уруғиги экди. Ўйлайманки, бундай эътибор бошқа санъаткорларга ҳам илҳом бағишлайди, юракларида жўшқин ғайрат-шижоат уйғотади. Бу сингари хайрли ишлар марҳумлар хотирасини ёд этиш, улар хизматини қадрлашга катта ҳисса қўшади. Ўзбекнинг аждодлари бугун қадр - эъзоз топмоқда. Зеро, бундай саъй-ҳаракатлар бугунги ёшларимизни ҳам маънан бой, одобли, билимли бўлиб вояга етишларига ҳам муносиб улуш қўшади.

Фурсатдан фойдаланиб, мен Мустақиллигимизнинг 10 йиллиги байрами билан бутун ўзбек халқини - отахонлару оналаримизни, ака-укаларимизни, опа-сингилларимизни, ҳамкасбларимни, барча-барчани қизғин табриклайман.

Ойбарчин Бакирова,
Ўзбекистон халқ артисти.

ТАҲРИРИЯТДАН: Аббос Бакиров ўзининг дастлабки фаолиятини 30-йилларнинг бошида Й. Охунбобоев номидаги Андижон вилоят мусиқали драма ва комедия театрида саҳналаштирилган "Халима", "Рустам", "Ромео ва Жульетта" сингари спектаклларда катта-кичик ролллардан бошлаган. Мухлислар Аббос Бакировни "Абу Али ибн Сино", "Армон", "Икки дил достони", "Ўтган кунлар" каби ўлмас фильмлар орқали ҳам яхши билишади. Санъаткор табиатидаги интилувчанлик, қатъиятлик каби фазилатларини ўз ролларига ҳам олиб киришга ҳаракат қилган. Аббос Бакиров режиссёр сифатида "Алишер Навоий", "Шоҳи сўзана", "Холисхон", "Нурхон", "Нодира", "Лайли ва Мажнун" сингари 40 дан ортиқ спектаклларни саҳналаштирган. Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофоти лауреати.

ЎРДА ЗАМИНИДА ИСТИҚЛОЛ ТАСВИРИ

Йўлимиз тушиб, пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур тумани Ўрда маҳалласи гузарида бўлдик.

Ҳозирда маҳалла гузарлари мустақиллигимиз туфайли тикланаётган қадриятларимиз тимсолига айланиб бормоқда. Замон андозаларига мослаб қурилган, ўз таркибида бир қанча хизмат кўрсатиш турларини мужассам этган мазкур гузар кўзни қувонтиради.

- Урда маҳалласи, - дейди маҳалла оқсоқоли, меҳнат фахрийси Тоймас ака Ҳайитов, - 1996 йилда ташкил бўлган. Унинг ҳудуди ҳийлагина катта. Маҳалламиз ҳудудида жойлашган кўп қаватли уйларда 800 дан ортиқ хонадонда ҳар хил миллатларнинг уч мингга яқин вакиллари истиқомат қилишмоқда.

Маҳалла оқсоқоли бизга шу ҳудуддаги 11-мавзе А ва Б блоклар - деб аталувчи кўп қаватли уйлар (шу ўринда мазкур кўп қаватли уйлар мустақиллигимизга 10 йил тўлишига қарамай собиқ шўро давридаги номлари ўзгартирилмагани ва бу ҳол мутасадди ташкилотларни асло ташвишлантирмаётгани алоҳида айтиб ўтишни лозим топардик) фуқаролари ва мазкур уйлар вакили Тожихон Қобилова олиб бораётган ишларни алоҳида таъкидлади. Ҳақиқатан ҳам ушбу уйларнинг кўп миллатли аҳолиси уй-жойларни озода ва саранжом сақлаш, уй олди майдонларини ободонлаштиришда талайгина ишларни ҳашар йўли билан амалга ошираёттан эканлар.

Биз у ерда бўлганимда мазкур уйларда яшовчи, истиқлолимиз тенгдошлари бўлган ўн ёшли ўғил, қизлар ўртасида асфальтга расм чизиш бўйича кўрик ўтказилаётганининг гувоҳи бўлдик. Болажонларимиз ўзлари бир кун аввал ювиб, орасталаган уйлар оралиғидаги асфальт майдончасида расм чизишар эканлар, улар кўзларидаги қувонч, табассум, ғурурдан шодландик ва ана шу туйғуларни бу ерда ҳозир бўлган ҳар бир ота-онада ҳам зоҳир бўлганига гувоҳ бўлдик.

Халқимизда «Ўнга кирдинг, сонга кирдинг» деган нақл бор. Истиқлолимиз ўн ёшга тўлар экан, энди кўплаб қийинчиликлар ортда қолди, деган умидбахш туйғу дилларда мавж уради .

Турли рангдаги бўрларда ўндан ортиқ болажонларимиз бирин-кетин асфальтга турли расмларни чизар эканлар, вазифага улар нечоғлик жиддийлик билан ёндошаётганларига гувоҳ бўлдик.

Қатнашчилар ўз ижодларини оғзаки тасвирлаб ҳам бердилар. Жумладан, Нилуфар Абдуллаева ўз расмига изоҳ берар экан, «Мана бу бизнинг уйимиз, яшаш жойимиз, манависи майдончамиз, манависи эса ҳовуз, унинг ёнидагиси бўлса, арғамчи» деганида атрофдаги тенгдошлари «Бизда ахир ҳовуз, арғамчи йўқку» деб эътироз билдиришди. Шунда дилбар қизалоқ Нилуфар «Мустақиллигимиз борми, бор, демак энди ҳовуз ҳам, арғамчи ҳам бўлади» деб билағонлик билан жавоб берганида, кўпчилик ота-оналарнинг ҳам қалби ифтихорга тўлди.

Ш. ЁҚУБОВ.

Қалб ташналиги

Абдул Жамол Жаъфар эрталабки самолётда Бухорога учиб келганида соат саккиздан қирқ минут ўтганди. Қуёш чарақлаб турибди. Енгилгина шабада димоққа хуш ис уради. Баҳор гулларининг иси. Ҳузур қилади киши. Ана шунданми, аэропортдан чиққанда, меҳмон кўча эшик остонасида бир нафас туриб қолди. Атрофни кузатди. Бу ерда келиб-кетувчилар ҳам, кутиб олувчилар ҳам кўп эди. Қаторасига териб қўйилган турли русумдаги енгил автомашиналар меҳмонларни шаҳарга бирин-сирин олиб кета бошлади. Абдул Жамол Жаъфар ҳам ана шуларнинг бирига, «Нексия»га чиқиб ўтирди.

ОТА ВАСИЯТИ БАЖО БЎЛДИ

Меҳмон ўз хаёлу ўйлари билан банд. Кўча, йўл бўйларидан кўз узмайди. Ҳайдовчи дарров фаҳмлади: «У анчадан бери Бухорода бўлмаган экан».

Абдул Жамол Жаъфар шаҳарга кириб келаётганларидагина ҳайдовчига бир қараб қўйди. Қора қош, қорамағиз, сал чўзинчоқроқ юзли, ёши нари борса йигирма бешлардаги йигит унга кимнидир эслатди. Танишдай кўринди.

Шунда ботинмайгина сўради: «Сиз асли Бухороданми?»

- Ҳа, меҳмон ака, шу ерликман. Ўзингиз-чи? - сўради йигит. Меҳмон жавоб ўрнида чуқур хўрсиниш билан деди:

- Бухорони кўриш орзусида юрганлар яна қанча экан?! -деб пичирлагандай овоз чиқарди.

У нега шундай деди, ҳайдовчи англолмади. Бир муддат индамай кетаверди. Сўнг таскин аломатида деди:

- Ҳали кўрасиз. Шаҳарга буткул кириб борганимизча йўқ. Бир кўрсангиз кетгингиз келмай қолар...

- Регистон, тим бозорлари ҳали ҳам борми? Мадраса-масжидлар бузилиб кетмаганми?

- Ие, нималар деяпсиз, ака?! Аввал бир айланиб кўринг, кейин сўрарсиз.

Улар бошқа гаплашишмади. Машина шаҳар марказидаги муҳташам меҳмонхона олдига келиб тўхтади. Абдул Жамол Жаъфар машинадан тушаркан, ҳайдовчини дуо қилиб, миннатдорчилик билдирди-да, йўл четроғига чиқиб турди. Меҳмон дастлаб рўпарадаги осмонўпар бинога кўз ташлади. «Биронта маъмурий идора бўлсак керак», - деб ўйлади. Сўнг анча олислардан кўриниб турган мезанага ўхшаш баланд иморат пештоқига кўзи тушди. Шунда ички бир туйғу уни шошира бошлади. У меҳмонхонага кириб кетди. У ерда узоқ қолиб кетмади. Ташқарига чиққанида унинг қўлларида юклари йўқ эди. Эгнида этаги тиззасидан пастигача тушиб турган йўл-йўл юпқа шойи матодан тикилган чопон, бошида гилам духоба дўппи, оёғида жигарранг паст пошнали ёзги туфли. У шу кўринишда истараси иссиқ, келишган бир йигит каби эди. Уни ҳеч ким ёши элликка чиққан хорижлик меҳмон деб ўйламасди. Думалоқ оппоқ икки юзидан, тийрак қўй кўзларидан, хушбичим гавдасидан соғломлиги сезилиб турарди.

Абдул Жамол Жаъфар Чашмаи Аюб яқинидаги чойхонада нонушта қилди. У ёғоч сўрилардан бирида ўтирганча чой ичаркан, атрофдан кўз узмасди. Мўъжазгина яшил боғни айланиб, ўтаётган автомашиналардан тортиб йўловчиларгача ҳеч бири унинг назаридан четда қолмасди. «Шу одамларнинг ҳаммаси ҳам намоз ўқирмикан ё?» - деган ўй ўтди унинг кўнглидан.

Ниҳоят у дастурхонга фотиҳа ўқиб ўрнидан турди. Арк томонга юра бошлади. Афтидан, шаҳар бўйлаб саёҳатни , Амирлик Аркидан бошлашга қарор қилганди.

Арк доимгидек, одамлар билан гавжум. Дарбозадан кираверишда тош йўлнинг ҳар икки томонида кичик савдо расталари жойлашган. Турли тақинчоқлар, зардўзлик ва заргарлик ёдгорлик буюмлари, кийим-кечаклар сайёҳ эътиборини ўзига жалб этади. Айниқса, дасталари нақшинкор рўзғор пичоқлари, девор гиламларига осиб қўйишга мўлжалланган қиличлар, келин-куёвлар сарупалари диққатни тортади. Бу расталар атрофида кўпроқ мактаб ўқувчилари - болалар уймаланишади. Афтидан ўқитувчиси уларни Аркни кўрсатгани олиб келган кўринади. Ўқувчилар ўттиздан ошиқ. Орадан кўп ўтмай бир гуруҳ катта ёшдаги эркагу аёл сайёҳлар кириб келишди. Овврўпача кийинган, деярли барчалари оқ сариқ юз, жамалак сарғиш сочли бўлган бу кишилар ташқи кўринишданоқ узоқ Америкадан келишганлигини пайқаб олиш қийин эмасди. Улар инглиз тилида бир-бирларига алланималар ҳақдадир сўзлаб келишар, баъзилари бўйниларига осиб олган фотоаппаратни ишга солиб, тошҳовлини суратга оларди. Ажамликлар кўп ўтмай ичкарига, ҳужраларни кўргани кириб кетишди. Абдул Жамол Жаъфар уларга индамай қараб қолди. У инглизчани билгани учун меҳмонларнинг Арк ҳақида илиқ гаплар айтаётганликларини тушуниб турарди.

Давлат музейи қўриқхонасига айлантирилган ва ҳамиша сайёҳлар билан гавжум бўлган Арк ичи, хоналарга қўйилган тарихий ашёлар, амирлик даврига оид кийим-кечаклару турли ноёб тақинчоқлар, ўтмиш хотираларини тиклашга ёрдам бергувчи хуллас, ўтмишга доир барча-барча кўргазмалар кишига таъсир этмай қолмасди. Гўё шу онда мозий билан учрашиб, унинг кўчаларидан ўтиб бораётгандай бўларди.

Америкалик сайёҳлар Амирнинг 20-йилда осмондан аэропланда бомбардимон қилиниши оқибатида кунпаякун қилинган, бизнинг давримизга келиб, қайта тикланган ёзги қабулхонасини томоша қилишаётганда Абдул Жамол Жаъфар Регистон деворидан бутун шаҳарни кўздан кечираётганди. Кўчаларда ҳаёт қайнаб, йўллар тобора серқатнов бўла бораётганди. Ғир-ғир шабада эсиб турибди. Ёқимли, кўнгилда илиқ ҳисларни уйғотарди. Сайёҳ Минораи Калон томонга қаради. Қадим масжидни, Мири Араб мадрасасини бориб кўргиси келди. Шу ниятда у Аркдан чиқди-да, пиёда йўлга тушди.

Бир вақтлар, ҳали у йигирма ёшларидамикан, отаси унга васият тарзида шундай деганди:

- Ўғлим, мен ҳали бешикдан отам, яъни сенинг бобонг онамни олиб Ватандан чиқиб кетишга мажбур бўлишган экан. Бу 1920 йилга тўғри келади. Бу вақтда Бухорода не-не азобу уқубатли воқеалар бўлганлиги отаму ёлғиз Оллоҳнинг ўзигагина аён. Фрунзе одамлари Бухорони эгаллаб, бутун ғазнани талашибди. Бизнинг оиламиз, қавму қариндошлар базўр жон сақлаб қолишган, чегарадан уқубатда ўтиб олишган экан. Мен бир умрга ота юртимни кўриш орзуси билан яшадим. Бухорога бориш, уни кўриш сенга насиб этгудай бўлса, Имом Бухорий ҳазратлари яшаган ҳовлини излаб топ. У кишининг руҳларига бағишлаб тиловат қил. Масжидга кир, намоз ўқи, ҳаққимизга ризолик сўра... Агар мен назарда тутган Минораи Калон жойида бўлса...»

Отаси шундай дея унинг қўлига бир парча қоғоз тутганди. Унда Имом Бухорий яшаб ўтган ҳовли, уй жойлашган жой режаси чизилган, шунга қараб уни топиб бориш осон эди. Абдул Жамол Жаъфар шу васиятга кўра Минораи Калонга кетаётганди.

Соғиниш... фақат одам боласигагина хос туйғу бўлса керак. Дунёда Ватандан айро, олис ва мутлақ бегона юртларда яшашдан ортиқ азоб ҳам йўқ. Буни фақат бошидан кечирганларгина билишади. Шулар қатори ҳикоямиз қаҳрамони ҳам...

У Минораи Калонга элтувчи тош ғиштин йўлдан бораркан ички бир туйғу шошилтираётганлигини ҳис этди. Ҳар икки томони савдо раста дўконлари бўлмиш йўлни шунчаки йўл деб бўлмасди. Шунга ўхшамасди ҳам. Мисоли катта тош ҳовлию, ҳозир эгалари пешвоз чиқиб, меҳмон билан илиқ сўрашишади. Йўловчилар ва ё дўконларга кириб чиқиб турган каттаю кичик ёшдаги кишилар ўзаро саломлашиб ўтишар, танишлар бўлса бир муддат бир-бирларидан ҳол-аҳвол сўраб, қавму қариндошлари, ёру биродарлари авҳолотидан оғиз очардилар. Ажамлик меҳмон буларни кўргандаёқ ички ҳаваси уйғонди: «Қандай соз! Улар ҳамиша биргалару, лекин соғиниб яшарканлар. Оқибатли кишилари бор.»

Абдул Жамол Жаъфар табиийки, кўп нарсалардан бехабар. Унинг наздида қачонлардир большовойлар бомбардимони остида қолиб кетган масжиду мадрасалар ҳозир ҳам хароб ҳолда ётибди. Бу ерларга ҳеч ким кирмайди ва намоз ўқимайди. Намоз ўқиш ниятида бўлганларни эса...

Ҳар бир қарич ери бутун бир тарихни бошидан кечирган кўҳна Бухоро Абдул Жамол Жаъфар тош ҳовлини айланиб чиқди, масжиднинг ҳужраларини кўрди. Мири Араб мадрасасига кириб муллаваччалар билан суҳбатлашди. Сўнг қадимдан сақланиб қолган тор йўлак билан маҳаллага борди. Бу ерда Имом Бухорий ҳазратлари яшаган ҳовлини кўриш ниятида эди. Қарангки, тор кўча бошидаги зардўзлик дўкони олдида истараси иссиқ, ўрта бўйлик, ихчам гавдаликкина, ёши нари борса қирқ бешлар атрофидаги бир киши билан суҳбатлашиб қолди. У такаллуф билан сўрашиб, ўзини танитди. Шу ерлик уста зардўз Бахшулло Жумаев экан. У меҳмонни дўконига таклиф этди. Манзиратдан бош тортолмаган Абдул Жамол мезбон олдига тушиб, дўконга кирди. Дўконнинг бир тарафи тайёр зардўзлик буюмлари - дўппи, чопон, аёлларнинг турли либослари қўйилганди. Кўз кўриб қувнайди. Қизиғи шундаки, бу ерда ўн чоғли қизлар ипларда кийим-кечаклар тикиб ўтиришарди. Кичик ишлаб чиқариш ҳам, савдо растаси ҳам шу ерда эди.

- Дунёнинг 23 мамлакатида ўз ҳунаримни намойиш этганман. 1994 йилда Покистоннинг Исломобод шаҳрида жаҳон усталарининг I-халқаро анжуманида қатнашганман. Бу ерда 70 дан ошиқ мамлакат усталари қатнашишган. Анжуман «Усталар иш устида» деб аталарди. Унда ҳар бир уста ўз касбини намойиш этган. Оллоҳга шукрки, беш минг уста орасида бизнинг ҳунаримиз энг яхшиси деб тан олинганди, - дея ҳикоя қилади у меҳмонга.

- Намоз ўқийсизми? - сўради у келинларга атаб тикилган заррин ҳошияли дўппини қўлга олиб кўраётиб. Зимдан мезбонга қараб қўйди. Нима деяркин, деган ўйда оғзини пойлади. Бахшулло ҳеч иккиланмай жавоб берди:

- Алҳамдуллиллоҳ, мусулмонман. Намоз ўқиш фарзим. Жума намозларига чиқаман. Ҳозир сиз кўрган Масжиди Калон ҳайит намозларида одам билан тўлиб кетади.

Абдул Жамол Жаъфар эски маҳаллани айланди. Бу ерда йигирмадан ошиқ ҳовлида хорижлик меҳмонлар учун қадим услубда уй-жойларни аждодлар давридагидай сақлаб қўйишган экан. Хоналарга кирган киши худди ўтмиш даврга тушиб қолгандай ўзини ҳис этарди. Абдул Жамол Жаъфар ҳам дастлаб шуни ҳис этди. Шом намозини Масжиди Калонга кириб ўқигач, изига қайтди. Хорижлик қўним топган меҳмонхонага қайтганида батомом ҳолдан тойган, лекин кайфиятида мутлақо бошқача ҳолат юз берган сайёҳга айланганди. У энди кечаги ёки бугун эрталаб самолётдан тушган турист эмас, балки ўз ота юртининг бугунидан тўла хабардор ва унинг қайноқ ҳаётига қўшилиб кетган асли бухороликдай ҳис этарди, ўзини.

Абдул Жамол Жаъфар кечки нонуштадан сўнг қўлига қалам-қоғоз олди. Бир муддат ўйга ботиб турди-да, сўнг ёза бошлади:

- Ота, мен бугун биргина Имом Бухорий ҳовлисида ёхуд ўзинигина эмас, юзлаб Имом Бухорийларни кўргандай бўлдим. Улар ўз эътиқодига мустаҳкам, Оллоҳга имон келтириб, масжидларини гавҳардай асраётган менинг ватандошларим. Улар шундай яшарканлар...

Эртаси хорижлик Ғиждувонга, машҳур кулол Ибодулла Нарзулланинг фарзандлари, дунёнинг саккиз мамлакатида бўлиб, ўз кулолчилик санъати билан машҳури жаҳон бўлмиш Алишер ва Абдулла Нарзуллаевларнинг уй музейини кўргани кетди. Аёнки, у бу ерда ҳазрати Абдухолиқ Ғиждувоний мақбарасини ҳам зиёрат қилади, масжидларда бўлиб, юртдошлари билан беш вақт намозни адо этади.

Бобурбек ҚУДРАТОВ.

БУЮК ИПАК ЙЎЛИДАН

МАНЗИЛ

Кейинги йилларда олиб борилган археологик ва этнографик тадқиқотлар ўтмишда Бухоро хонлигининг Ғузор-Шеробод-Термиз ҳамда Келиф-Кўҳитанг-Бойсун-Денов савдо йўлида Кўҳитанг тоғининг орқа томонида жойлашган Хомкон қишлоғининг жўғрофий ўрни катта аҳамият касб этганлигини исботламоқда.

Ўтмишда Шеробод беклигига қараган Хомкон ҳудуди 100 минг гектарни ташкил этиб, ғарбдан Туркманистон республикасининг Чоршанги туманининг Хўжайфил қишлоғи билан, шимолдан Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод тумани билан, шарқдан Бойсун туманининг Шўроб, Дарбанд ва Сайроб қишлоқлари билан ва ниҳоят жанубдан Сувсиз тоғ орқали Панжоб, Тангидра орқали Хатак қишлоқлари билан туташгандир. Ҳудудининг 13 минг гектари табиий арчазор, лалми деҳқончиликка ярайдиган 8 минг гектар унумдор ери бўлган 1,5 минг гектар ерини турли хил мевали дарахтлар қоплаган, денгиз сатҳидан 1800-2300 метр баландликда жойлашган Хомкон аждодларимиз яшаб келган қадим манзилгоҳлардан бири ҳисобланади. Иқлим шароитининг қулайлиги, яъни ёзда ҳам ҳаво ҳароратининг 30-35 даражадан ошмаслиги, юзлаб серсув булоқлар ва денгиз сатҳидан 2000 метр баландликда мавжудлиги ҳам бу ҳудудни Буюк ипак йўли манзилларидан бирига айлантириб қўйган.

Қадимда Ғузор беклигидан Шеробод беклигига қараб йўлга чиққан савдо карвони Деҳқонбод, Қўрғонтош, Хўжаипок, Бўзтуба, Оқдаҳна ва Гардон орқали Хомкон ҳудудига ўтган ҳамда Тангидра (Тангидевол)га кириб Хатак қишлоғидан чиқиб келган. Жолмати, Аламли ва Хўжаулкан қишлоқлари бўйлаб юрган савдо карвони тўғри Нондаҳнадан ўтиб Шеробод беклигига марказига етиб келган. Нондаҳна дейилишига сабаб Шеробод беклигига кириб келаётган савдогарлардан шу ерда бож (йўл пули) олинган.

Савдо йўлининг бу йўналиши Ғузор-Деҳқонобод-Оқработ-Шўроб-Дарбанд-Сайроб-Калламзор-Шеробод йўналишига, шунингдек, Ғузор-Лайлимкон-Кўҳитанг-Қайнарота-Оқтош-Шеробод йўналишига қараганда карвонлар учун икки баравар қисқа бўлган.

Хомкон орқали ўтган савдо йўлининг иккинчи тармоғи Денов-Бойсун-Келиф йўналишидир. Бу йўналиш бўйича йўл олган карвон Дарбанддан Шўробга, сўнгра Гўрдара орқали Хомконга чиққан ва Хўжайфил ҳамда Кўҳитанг қишлоқлари билан Келифга ўтиб кетган. Бу йўналиш ҳам Денов-Бойсун-Дарбанд-Сайроб-Калламзор-Шеробод-Оқтош-Қайнарота-Келиф йўналишига қараганда жуда яқин бўлган.

Хомкон орқали ўтган савдо йўлининг учинчи тармоғи Шеробод-Хўжаулкан-Хатак-Хомкон-Хўжайфил-Кўҳитанг йўналишидир. Бу йўналиш ҳам ўзининг қулайлиги ва масофани қисқа қилишлиги билан Шеробод-Оқтош-Қайнарота-Бозортўба-Кўҳитанг-Хўжайфил йўналишига нисбатан алоҳида аҳамиятга эга бўлган. Савдо йўлининг бу йўналиши ҳақида рус тарихчи-этнограф олими М.Н.Маев ўзининг қимматли фикрларини билдирган. (М.Н.Маев, «Очерки Бухарского Ханства» С-Петербург. 1879, 303-305 бет).

Юқоридагилардан шундай хулоса чиқаришимиз мумкинки, Ғузор томондан Шеробод орқали Термизга, Бойсун томондан Хўжайфил, Кўҳитанг орқали Келифга, шунингдек, Шербоддан Хўжаулкан, Хатак қишлоқлари орқали Хўжайфил ва Кўҳитанг қишлоқлари томон ҳаракат қилган карвонлар Хомконда бир-бирлари билан учрашишган. (Дала ёзувлари,2000 йил май). Қадимда савдо йўлларининг Хомкон орқали ўтган ва бир-бири билан кесишган тармоқлари ҳозирги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ.

Хомконнинг қадимги карвон йўли устида жойлашганлиги ва кўп асрлар давомида катта аҳамият касб этиб келганлигини у ердаги эски Қўрғонларнинг ва металл эритиб олинган хумдонларнинг қолдиқлари ҳам исботлаб турибди.Қўрғоннинг бири Ғузор-Шеробод йўли устидаги Лойбосди қўрғони бўлса, иккинчиси Бойсун-Туркманистон йўли устидаги Мунчоқ қўрғонидир. Археолог олим Ш.Пидаевнинг айтишича, Бу қўрғонлар Кушонлар империяси даврига тааллуқли экан. (Дала ёзувлари, 1986, май ойи). Ҳозирда чим босиб кетган Мунчоқ қўрғони бўйига 100 метр, энига 60 метрлар чамасида бўлиб, баъзи бир жойларнинг баландлиги 20 метрга етади. Қўрғон атрофида истеҳкомлар, яшаш жойлари қурилганлиги чим тагида қолиб кетган тош деворларнинг қолдиқларидан билиниб турибди.

Лойбосди қўрғони ҳам шунга ўхшаш тарзда қурилган, Ҳар иккаласи ҳам булоқ сувининг бўйида жойлашган. Хомконнинг Буюк ипак йўли устида эканлигини исботловчи яна бир томони қадимда ҳудуднинг уч жойидан чўян ва темир эритиб олинганлигидадир. Хомкон кўлининг ўйилиб кетаётган қирғоқ жойларида 3-4 метр чуқурликда сопол парчалари ва суякларнинг топилаётганлиги ҳам бу жойнинг қадимда Буюк ипак йўлининг манзили бўлганлигини кўрсатиб турибди. Юқоридагиларнинг ҳаммаси Хомконда археологик қидирув ишларини бошлаб юбориш пайти келганлигини тақозо этади. Зеро, ўтмиш тарихимизнинг шу давргача ер қаърида яшириниб ётган сиру-синоатлари тилга кириб қолса ажаб эмас.

Ҳ.КИЧКИЛОВ.

Яхшилар гулшани

Ҳусайн Воиз КОШИФИЙ

Ахлоқул Муҳсинин

ШУКР БАЁНИДАН

Шукр маъносини неъмат бергувчини берган неъматининг сабабин, дин хублик бирла ёд қилиб андин миннатдорчилик изҳор қилмоқ бўлур.

Чун подшоҳлиги неъмати ҳамма неъматлардин улуғроқ эрур. Бас подшоҳига лозимдурки давом бу неъмат шукургузорлигига машғул бўлғай. Шукур ҳам кўнгил ва ҳам тил бирла ва ҳам аъзо бирла бўлғай. Аммо кўнгил шукури будуркм ҳақиқатан неъмат бергувчини танифай ва ҳар неъматким анга етибдур ва ҳосил бўлур. Ани ул розоқни ғоятсиз файзи ва ниҳоятсиз лутфидиндур деб билғай. Аммо тил шукурки бу ким ҳамиша худойи таоллони зикрин қилғай. Алҳамдуллиллоҳ калимасини кўп айтгай. Бу калимани айтмоқ неъмат шукурига нишона бўлур. Аммо «аъзо» шукури будуркм, неъмат қувватини неъмат бергувчини тоатига сарф қилгай. Ва ҳар узувни аъзони ўзига муносиб ва махсус таотга буюргай. Масалан, кўз тоати бу ким махлуқотга иборат кўзи бирлан назар солгай, яъни ҳар махлуқни кўрса андин холиққа пай элиттай.

Олимлар ва солиҳларга ҳурмат назари бирла боқғай, заифларга шафқат бирла қарағай.

Қулоқ тоати - шулким, Худойи таолло сўзи ва пайғамбар хабари ва ўтган улуғлар ҳикояти ва шайхлар мовъизаси ва авлиёлар насиҳатини эшитмоқдур.

Қўл тоати - фақирлар ва муҳтожларга саховат қилмоқ эрур.

Оёқ тоати - масжид ва хонақо сари қадам урмоқ ва тоқий авлиёлар мазорати ва холис дарвеш ва бетаъма гўшанишинларни бориб зиёрат қилмоқ бўлур. Ва яна ўзга аъзолар ҳам ала хозал қиёс: «Валаин шакар тум лаазийданнакум» ҳикмати бирла марҳум бўлодуркм, шукур қилмоқ неъмат зиёда бўлмоғига сабаб эрур. Яъни ҳар она агар шукур қилсангизлар, албатта зиёда қилурман, сизларга неъматни демак булур.

Ҳақ субҳонаҳу ва таолло шукур қилғувчини молу мулк, ҳурматини-саодатини зиёда қилурман деди.

Байт:

Шукур айлагувсига бахт саодат йўлин кушод,

Ҳар кимки шукур қилса, булур неъмати зиёд.

Хабарда келтирубдурларким Султон Санжар Мозий «Анор роллоҳу бурхонаҳу» - йўл узра ўтиб борур эрдимким, бир хирқапўш рўборў келиб салом қилди. Султон тасбеҳ ўқиб борур эрди, бошини эгди, аммо тилида жавоб бермади. Дарвеш айди, Султон, салом қилмоқ суннатдур. Жавоби салом фарз, мен суннатни адо қилдим, сен на учун фарзни тарк қилдинг? Султон инсоф юзидан ва исломнинг салобатидин жиловин тортиб, дарвешга узр баён қилди. Айтдиким, эй, дарвеш, шукургузорликка машғул эрдим. Сенинг саломинг жавобидин ғофил бўлдум. Дарвеш айтдиким, кимга шукур айтур эрдингиз. Султон айтди: «Худойи таоллога ким, неъмат бергувининг улуғи улдур ва ҳамма неъматни ул берган ва ҳамма атиётни ул юборган эрур.

Қитъа:

Моҳдин моҳига тигру аршидин то фаршига жумла заррот анинг неъматларига ғарқ эрур.

Дарвеш айди: на равиш бирла шукур айтурсан? Султон айтдиким: «Алҳамдуллиллаҳи роббил оламийн» калимаси бирлаки ҳамма неъматнинг шукри мунинг ичида бордур». Дарвеш айди: Султон, сан шукур гузоралик ва сипосдорлиқ тариқини билмас экансан. Шукур кераккм, худойи таоллонинг неъматларининг тенгида ва атоларининг баробарида бўлгайким, ул неъматлар алҳол холий сенинг давлатинг рўзкорида ҳосил ва салтанатинг айёмида мавжуддур. Шукур бу эмаским, бир нафас забон булбулини «Алҳамдуллиллаҳ» калимаси билан нағма саро этгайсан. Бас подшоҳлар шукриким ҳазрати моликўл - мулк даргоҳига мақбул бўлур. «Ваш-Шокиру еста ҳаққул - мазийд» даражасига уруж қилур, яъни оят маъноси: Шукур қилгувчи мустаҳиқ эрур, лойиқ ҳали муҳтож неъмати зиёдаланмоғига демак бўлур. Ул шукурнинг тариқа будуркм: подшоҳлигингга муносиб вази бороринг бирла бўлғайсан. Султон илтимос қилди ким, эй бузруквор, ул вазиъдан мани огоҳ қилгил. Дарвеш айтди: Подшоҳлик шукри ҳамма аҳли олам ва бани одамга одли эҳсон қилмоқ булур.

Мамлакат ва вилоят восиғлигининг шукри раъиййат мулки дин таъма қилмаслиқдур.

Фармон раволикнинг шукри фармон туткон халойиқлар ҳақини сақламоқ эрур.

Бахт баландлиғини, давлати улуғлиғини шукри ва маззалат туфроғи узра йиқилғонларга раҳм қилмоқлик булур.

Хазийна тўла тўлғонининг шукри садақа бермоқ ва мустаҳқиқларга вазийфасин еткурмоқдур.

Қудрат ва қувватнинг шукри ожизлар ва зайифларга алам еткурмоқдин қўл йиғмоқдур. Сиҳат-саломатликнинг шукри ситам ранжидин бемор бўлғонларга одил доруси бирла шифо бермоқдур ва лашкар ва сипоҳ тўлолиғини шукри уларнинг зарар ва осибининг мусулмонлардан йироқ тутмоқдур.

Баланд иморатлар ва беҳишт монанд боғларнинг шукри, раъиятлар маскани ва манзилиға лашкару-сипоҳлар қўшуб хароб қилмоқларини ва лашкарнинг хулосаси бу ким ғазаб ўти шуғла ангиз бўлғонда ва дод раслиға ўз ризосидан ғориз омиз қилғонда Ҳақ жанин қўймаслиқ ва Халқ осойишини ўз осойишидан илгари тутгай.

Байт:

Агар сен тиларсан ўз осойишинг,

Диёрингда ором ололмас кишинг.

Бу дарвешнинг сўзларидан Султон кўп завқ ва лаззат олди. Қасд қилдиким, ани зиёрат қилғай чун отдин тушди эрса дарвешни кўрмади. Ҳар чанд истади ҳеч киши андин нишон топмади. Султон буюрдиким, бу бузрукнинг сўзларини олтин била битингизлар. Битдилар. То умри борича ўзига дастуруламал қилди.

Байт:

Кўнгил кўзгусиға дарвеш панди сайқали комил,

Эрур икки жаҳон мақсадлари ул бандин ҳосил.

БИЗНИ ТАШЛАБ КЕТГАЧ...

Муҳаммад Юсуф вафотидан сўнг

Бу дунё тахтида муқаддас инсон,
Ҳатто қуёшни ҳам олгудай узиб.
Мен бугун англадим инсондир меҳмон,
Бизни ташлаб кетгач Муҳаммад Юсуф.

Ойнинг баркашида шеърлари қолди,
Руҳи-чи боради самода сузиб.
Бутун Ўзбекистон куйиниб ёнди,
Бизни ташлаб кетгач Муҳаммад Юсуф.

Ҳар кимнинг танлаган ёмбилари бор,
Меҳридан ўйларим кетади тўзиб.
Ҳар битган сайримда йиғлатди озор,
Бизни ташлаб кетгач Муҳаммад Юсуф.

Она лол, бағрида боши турар ҳам
Тўлғониб йиғлайди кўнглимни бузиб.
Англадим Гейнедан эмас экан кам,
Бизни ташлаб кетгач Муҳаммад Юсуф.

Йиғлади ўзбекнинг покдомон эли,
Юрагим тўрида чўғ турар куйиб.
Мунг ила сайрайди ҳаёт булбули,
Бизни ташлаб кетгач Муҳаммад Юсуф.

Дунё Муҳаббатдир, меҳрдир олов,
Зулайҳо шеър битар Отамда куйиб.
Биз таскин онига излаймиз қалов,
Бизни ташлаб кетгач Муҳаммад Юсуф.

Оташ ХОЛМИРЗАЕВ,
Чортоқ туман Оқсоқоллар кенгаши раиси муовини.

ҚЎШИҚ ВА ҚЎШИҚЧИ

Қўшиқ - кўнгил мулкининг ойнаси дейишади. Балким... Чиндан ҳам тоза юракдан вужудни титратгувчи, кўнгил торларини чертгувчи қўшиқлар таралади.

Афсуски, кўпчилик хонандалар куйлаётган қўшиқлар матни шеър бўлмай, балки оддий сўзлар тизмасидан иборат. Бунга «Дил изҳори»да тез-тез янграйдиган ушбу қўшиқни мисол тариқасида келтиришимиз мумкин:

«Ёр-ёр кўзлари хумор,
Сўзлари бол, ёр.
Бир кун келмасанг,
Ҳажрингда ёнаман...»

Кўриниб турибдики, хонанда оғзига келган сўз қалашмаларига куй қўшган. Ваҳоланки, у қўшган куй, куй бўла олса? Ачинарлиси бу ҳол одатга айланиб бормоқда.

Яхши қўшиқлар шоир+бастакор+хонанда ҳамкорлигида юзага келиши мумкин. Зеро, ҳар бир ишнинг устаси бўлади.

Авваллари бастакорлар шеър танлаб, мусиқа басталар эканлар, кўз олдиларида маълум бир хонанданинг овоз имкониятларини ҳисобга олган ҳолда ижод этганлар. Ҳозир ҳам бундай бастакорлар йўқ эмас. Фақат ҳамкорлик етишмайди, холос.

Афсуски, қўшиқчилар орасида ҳеч қандай мусиқий билими йўқ, биронта ҳам мусиқа асбобида чала олмайдиган, устоз кўрмаганлари кўп. Шунинг учун ҳам улар саҳнада ўзларини мутлақо тута билмайдилар. Саҳна маданиятини унутиб қўядилар. Ярашса-ярашмаса, мусиқага тушса-тушмаса саҳнада турли хатти-ҳаракатлар қиладилар.

Қўшиқчилар орасида тақлид кучли. Аммо тақлидни ҳам эплаш керакда.

Қўшиқчи учун маҳорат ва овоздан ташқари меъёр, ички дунёнинг бойлиги ва ўзининг нималарга қодирлигини ҳис қилиши ҳам жуда муҳим. Баъзи бир қўшиқчиларимиз борки, мумтоз қўшиқларимизни қойиллатиб айта оладилар, лекин эстрадага овозлари тушмаса-да, чираниб ётадилар.

Саҳна учун кийиниш маданияти ҳаммасидан устун туради. Чунки томошабинлар ўз «юлдуз»ларининг кийинишига, ҳаракатига доим тақлид қиладилар. Санъаткор саҳнадан туриб томошабинларнинг дидига, дунёқарашига таъсир этади. Шунинг учун уларнинг ўзлари юксак маданиятли бўлишлари керак. Зеро, асосий томошабинлар ҳали дунёқараши тўлиқ шаклланмаган ёшлардир. Саҳнага чиққан санъаткор бу масъулиятни ҳис қилиши шарт.

Хуллас, қўшиқчиликда ўзбек гармониясини яратиш вақти етди. Бўлар-бўлмас қўшиқларни томошабинлар ҳукмига ҳавола этишга чек қўйиш керак. Токи улар ҳам инсон учун бериладиган жуда қисқа фурсатда ҳақиқий ўзбекона, нолаю қочиримларга бой қўшиқларни тинглаб ҳузур қилсинлар.

М.НАБИЕВА.

ОЛАМ ТУРФА

ОЛТИ ЁШЛИ ШОИР

Ўқиш ва ёзишни билмайдиган муаллифнинг китоби қўлингизга тушганми?

Бу камдан-кам учрайдиган ходиса! Қозонми олти ёшли Булат Саддиддинов ўзининг шеърий машқларини болалар боғчасига кетаётганида, баъзан сайр қилиб юрганида ўртоқлари билан ўйнаб юрган кезларида тўқийди. У ҳали ёзишни билмайди, шу боис у айтган байтларини бувиси дафтарга тушириб боради. Иқтидорли боланинг дастлабки машқлари билан маҳаллий ёзувчилар ташкилоти қизиқиб қолди ва бу шеърий дафтарни нашриётга топширди. Китобча босилиб чиқди. Уни ўқиб чиққанлар Булатни кичкина Тўқай демоқдалар. Катта ёшдаги ижодкорлар Булатнинг келажагига ишонч билан қарамоқдалар. «Восточный экспресс» газетасининг ёзишича Булатнинг авлодларидан шоир чиқмаган. Унинг отаси оддий ўқитувчи, онаси болалар поликлиникасида врач, бобоси математикадан дарс беради, бувиси эса - кутубхоначи.

СТАТИСТЛАРГА ҲАММАСИ МАЪЛУМ

Статистлар халқ хўжалиги, ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичларидан ташқари инсонларга хос турли нарсалар тўғрисидаги ҳисоботларни ҳам тайёрлайдилар.

Масалан, уларнинг ҳисобига кўра ўртача умр кўрган эркак юраги ҳаёти давомида 2,8 млн. марта - аёлларнинг эса 3,7 млн. марта уриб, шу давр мобайнида ўзидан 224 млн. литр қонни ўтказар экан.

Ўпкаларимиз 700 млн. марта нафас олиб ва чиқариб ўзидан 300 млн. литр ҳавони ҳайдайди.

Эркаклар боши ва танасида 3 миллионга яқин тук бўлиб, аёлларда бундан уч марта кам.

Инсон ўз умри мобайнида 300 млн. марта кўзини қисади. Бир нуқтанинг ўзидан 272 марта киприк ўсиб чиқаркан.

Эркаклар 4450 марта жинсий алоқа қилиб шунинг ҳисобига 450 соат роҳатланар эканлар.

ДИСНЕЙЛЕНД ОЙГА КЎЧАДИМИ?

Японияли бизнесменлар яқин келажакда ойни забт этиш ниятидалар.

«Тамояма ЛТД» фирмаси ойдаги кратерлардан бирида кўнгил очар боғ яратиш режасини тузмоқдалар. Бу лойиҳа 2037 йилда амалга ошса керак уларнинг ҳисобича.

Ушбу лойиҳага кўра яратиладиган масканда Ердан борган 15-17 минг сайёҳни жойлаштириш мумкин. У ерда аттракционларнинг бутун бир комплекси бунёд этилади. Масалан туристларга планерда учиш таклиф этилади. Сайёҳлар булутлардан холи тип-тиниқ осмонни ва ё юлдузлар хиром этган зим-зиё тун жамолига маҳлиё бўлишлари мумкин. Булар ҳозирча, ширин орзулар холос деб хабар беради «Жапан таймс» газетаси.

А.Ҳайитметов

НОЁБ БИР ЁДГОРЛИК

Темурий ҳукмдорларидан Шоҳруҳ Мирзо даврида (1409-1447) Ҳиротда жуда кўп хайрия бинолари қурилган эди. Уларнинг аксарияти машҳур меъмор Уста Қавомиддин тарҳи ва раҳбарлигида қад кўтарган. Кунларнинг бирида эса бир иморатнинг қандай қурилиши кераклиги хусусида Уста Қавомиддин Шоҳруҳ Мирзо билан аразлашиб қолишган. Бир қанча вақт Шоҳруҳ ундан юз ўгириб, ҳузурига қабул ҳам қилмай қўйган. Бу, албатта, машҳур уста учун кўнгилсиз воқеа эди. Уста Қавомиддин фақат меъморгина бўлмай, катта муҳандис ва олим ҳам эди. Кунларнинг бирида у янги тақвим (календар) ихтиро қилади. Бу тақвим ғоят мукаммал бўлиб, уни Шоҳруҳга тақдим этмоқчи бўлади. Саройдаги ишбошчилар ёрдамида янги йил бошида подшоҳ томонидан қабул қилинади. Шоҳруҳ тақвим билан танишар экан, унинг ихтиросига қойил қолади ва беихтёр ихтирочи меъморнинг шаънига бадеҳа йўли билан қуйидаги байтни ўқиб юборади:

Ту кори заминро накў сохти, -
Ки бо осмон низ пардохти.

Таржимаси:

Сен ер юзидаги ишларни қойил қилиб,
Энди осмон ишларини тартибга сола бошлапсан-да!

Суратни муаллиф олган.

Шоҳруҳ ўзи шеър ёзиш билан шуғулланмаган. Аммо унинг Уста Қавомиддин тўғрисида айтган бу байти Алишер Навоийнинг «Мажолисун-нафоис» тазкирасидан ғоят фахрли бир ўринни эгаллаган.

Уста Қавомиддиннинг амалга оширган энг катта ишларидан бири 1425 йилнинг ноябр ва декабрида Шоҳруҳ Мирзо топшириғи билан Гозургоҳдаги машҳур шайх - Хожа Абдулло Ансорий мозорини таъмирлашга киришиши бўлган. Тарихчи Абдураззоқ Самарийнинг «Матлаъу-саъдайи» асарида хабар берилишича, бу қурилиш 1427 йилда қуриб битирилган. Мозор атрофида бир неча айвонлар ясалган.

Мен бу улуғ даргоҳни 1972 йили зиёрат қилар эканман, мозорга кираверишдаги дарвоза олдида тошдан ясалган бир итнинг тасвири эътиборимни ўзига тортди. Айтишларича, унда Қавомиддин бу мозордаги таъмир ишларини пири Ҳирот - Ансорийга катта эътиқод билан бажарган экан. У яна ўз яқинларига шундай деб васият қилган экан:

- «Агар мен ажал-қазои етиб, у дунёга сафар қилар эканман, менинг жисмимни шу дарвоза олдига дафн этгайсизлар ва мозорим устига эса менинг шаклимни ит қиёфасида ясагайсизларким, - токи мен Пир (Абдулла Ансорий)ни қиёмат кунигача кўриб ётгаймен!»

Мен бу гапларни йўлбошловчи ва бу маскан билан таништирувчи биродаримиздан эшитар экан, бир неча дақиқа тош бўлиб қотиб қолдим. Ана ихлос, мана эътиқод! Маълум бўладики, замондошлари кейинчалик унинг илтимосини жуда ўринга қўйиб бажаришган.

Маълумки, бу даргоҳнинг Ҳусайн Бойқаро давридан кейинги таъмири Алишер Навоий номи билан боғланган.

Қорақалпоғистон

МУЗЕЙДА ТАРИХ ТИЛГА КИРДИ

Кегейли туманида янги музей иш бошлади. Унга қўйилган 400 га яқин экспонатлар туманда халқ таълими ривожи, таълим-тарбиянинг юқори савияда ташкил этилиши йўлида жонбозлик кўрсатган устозлар тўғрисида ҳикоя қилади.

Шунингдек, музейга кирган ҳар бир кишида «Таълим тўғрисида»ги қонун ҳамда Кадрлар тайёрлаш тўғрисидаги миллий дастурнинг амалга оширилиши бўйича айни пайтда олиб борилаётган самарали юмушлар ҳақида ҳам атрофлича таассурот қолдиради.

Музейнинг яна бир характерли жиҳати, унда халқ таълими соҳаси ходимларининг ўз-ўзини бошқариш органлари ривожига қўшаётган улкан ҳиссалари хусусида ҳам кенг ўрин берилган. Овул фуқаролар йиғинлари оқсоқоллари, котиблари ёки фаоллари бўлиб хизмат кўрсатган айрим устозларнинг иш фаолияти, ҳаётига доир алоҳида экспонатлар ўрин олган.

Асилбек ИСКАНДАРОВ,
«Mahalla» мухбири.

— Бу дейман, «ЎЗДУНРОБИТА»га ҳам кўз тегди-ёв! Ўзиям, ҳар уч қўнғироқдан биттаси тушяпти, холос.

«...ТОЛ ШОХИ ЛАРЗОН БЕРАДИ»

Халқ қалби - чашма булоқ

Халқ қўшиқлари оҳангдорлиги, сўз маъноларининг бахмалдек товланиши билан чексизликлар бағрида қулоч отиб оқаётган дарёни эслатади. Унинг тўлқинларида яшашга бўлган чанқоқлик, эртанги яхши кунларга умид, оддий инсоний қувонч ва дард - хуллас, бағри кенг, улуғ халқимизнинг қалби яширинган бўлади.

Қуйида эълон қилинаётган қўшиқлар Яккабоғ туманидаги Тошқўрғон қишлоғи аҳли тилидан ёзиб олинган. Шубҳасиз, уларда миллий қўшиқчилигимиз анъаналари сақланган, шу билан бирга бошқа жойларда учрамайдиган белгилар ҳам анчагина.

АЛЛАЁРГА МАРСИЯ

Аллаёрнинг оти ола, Милтиқлари пўлот эди,
Аллаёрни ўлдирган уйинг куйгур саллот эди.
Бир бўлак душман келади, «Аллаёржон қайда», деб,
Отаси отилиб чиқар, «Аллаёр дўконда», деб,
Аллаёр айтадики, «Эссиз менинг юрганларим
Бир пиёла чой ичиб қах-қах уриб кулганларим»
Аллаёрнинг онаси томда гилам қоқади,
Аллаёрим келади, деб кўзи йўлга боқади,
Онаси айтадики, ҳамма боламнинг сарвари,
Отаси айтадики, тилло пичоғим гавҳари,
Акаси айтадики, адрас тўнимнинг киссаси,
Опаси айтадики, пари рўмолим нусхаси,
Янгаси айтадики, ўлса лаҳатим садқаси.

МАРДИКОРГА ОЛИНГАН ЙИГИТ СЎЗИ

Булбул бўлиб гул шохига қўнмадим,
Йигит бўлиб ўз шаҳримда турмадим,
Хотин олиб орзу-ҳавас кўрмадим,
Ота-онам хизматини қилмадим.
Кетяпман қизил шалон ичида,
Онам билан отам чиқмас йўлимга,
Гуллар эксин босгангина изимга.

БИР МУНОСИБ ЁР УЧУН...

Боғ оралаб боққа кирдим, бир қизил олма учун,
Олти ой зиндонда ётдим бир муносиб ёр учун,
Бир муносиб ёр учун бир бор коса қон ичмоқ керак,
Шишадан тобут ясаб, гулдан кафан бичмоқ керак.
Ишқ-печак, чирмашибдир боғдаги гулдастага,
Ул менинг ишқим тушибди қошлари пайвастага,
Қошлари пайвастадан бир дам ўзимни овутай.
Оқ қоғозга хат ёзиб ёрдан ўзимни совутай.

«ЁМОН БИЛАН ЎТДИ КУНИМ»

Эй, ҳаво, бунча ёғибсан, тоғу тошни ҳўл қилиб,
Бизнинг ёр Бухор жўнабди, қулфи тўнин қўл қилиб.
Қулфи тўнни нега кийдинг, тутаки тўнинг туриб,
Киши ёрин нега суйдинг, тол химчадек ёринг туриб,
Сен Самарқанд шоҳи бўлсанг, мен Бухоро булбули.
Сен отангнинг ўғли бўлсанг, мен худойимнинг қули.
Худойимнинг қули кўпдир, менингдай куйгани йўқдир,
Менингдай куйгани бўлса, куйиб кул бўлгани йўқдир.
Куйибман, кул бўлибман, оловга солган чалмадай,
Ранги рўйим сарғайибдир баргида қолган олмадай.
Олмалик боққа кириб шафтолига сунди қўлим.
Яхши ёр топай дедим, ёмон билан ўтди куним.

«ҚАШҚАР КЕТАЙЛИК БЎЛМАСА...»

Юр, кетайлик бўлмаса, юргин кетайлик бўлмаса,
Иккимиз қўл ушлашиб Қашқар кетайлик бўлмаса,
Қашқарингнинг йўлига турна қатор бўлган киши,
Бир чилим томокига ёрни бўлган киши,
Бир чилим томокини қайларга борсам тонаман?
Бевафо ёр дардини қайларга бориб айтаман?

Тўплаб, нашрга тайёрловчи
Ҳаким САТТОРИЙ.

янгисидан бор...

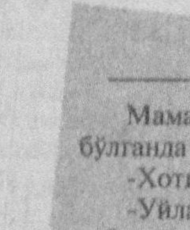

Мамасиддиқ хотинидан ажраладиган бўлганда сабабини сўрашди:

-Хотинимнинг кўзи ғилай,- деди у.

-Уйланмасдан олдин кўрмаганмидинг?

-Кўргандиму, лекин менга кўзини сузяпти, деб ўйловдим-да.

«Уч қўяқолинг, домлажон, мошинангизни балонини ҳозироқ ямаб қўяман.»

Моргда телефон жиринглади.

-Кечирасиз, безовта қилганим учун. Анграев сизлардами?

-Уларнинг ҳаммаси жонсиз, Ангараев деганингизнинг бирорта белгиси бордир?

-Белгиси? Ҳа бор. Дудуқланади.

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси бошқаруви Сурхондарё вилояти оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Мустафоқулов Тиловмуродга турмуш ўртоғи

Ойша НАЗАРОВАнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

MAHALLAга
Ўзбекистон "МАҲАЛЛА" хайрия жамғармасининг нашри
обуна бўлиш учун ҳали эрта ёки кеч деб ўйламанг

MAHALLA

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Шуҳрат ЖАЛИЛОВ,
Иброҳим РАҲИМ,
Расул РАҲМОНОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Рустам ҚОСИМОВ.

Масъул котиб:
Аслиддин БЎРИЕВ

Навбатчи:
Абдували
Турсунов

Саҳифаловчи
А. ЮЛДАШЕВ

Газета таҳририят компьютерида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма табоқ.

Буюртма Г-2737

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41.

Топширилди— 0.30